

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ochrona środowiska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: **29-30.11.2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	20
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	34
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	36
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	40
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Lucjan Chmielarz, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Maciej Gąbka, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej
2. dr hab. Jacek Nowakowski, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej
3. Anna Rudzińska, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej ds. studenckich
4. Paweł Świniarski, obserwator studencki Polskiej Komisji Akredytacyjnej
5. dr inż. Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej ds. pracodawców
6. Michał Goszczyński, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ochrona środowiska prowadzonym w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023. Kierunek ochrona środowiska został oceniony przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz trzeci. Poprzednia ocena programowa na tym kierunku przeprowadzona została w roku akademickim 2016/2017 – kierunek ten otrzymał wtedy ocenę pozytywną na okres 6 lat wyrażoną uchwałą nr 192/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Postępowanie oceniające odbyło się zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni. Wizytację poprzedzono spotkaniami wewnętrznymi zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz formułowano pytania dotyczące poszczególnych standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymagania związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ochrona środowiska, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami

odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia. W toku wizytacji przeprowadzono hospitację online zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ochrona środowiska
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	nauki biologiczne
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Ochrona i kształtowanie środowiska Ekoturystyka	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	12	2
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	2310	1341
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90	90
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	143	143
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	51	51

Nazwa kierunku studiów	ochrona środowiska
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{5,6}	nauki biologiczne
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	5 ECTS (90 godz.)

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	4	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1155	693
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	36	36
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	115	115
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	36	36

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia przyjęte dla kierunku studiów ochrona środowiska wpisują się w misję i strategiczne cele Uczelni, jak i strategię rozwoju dyscypliny nauk biologicznych na UKW i są zgodne z odpowiednią uchwałą Senatu UKW (44/2020/2021 z 2021 r.) oraz uchwałą Rady Naukowej Wydziału Nauk Biologicznych (1/2021/2022 z 2021 r.). Do najważniejszych celów kształcenia na ocenianym kierunku, zgodnych z koncepcją i celami kształcenia Uczelni, należy zaliczyć m.in.: (1) łączenie specjalistycznych kompetencji naukowych wysokokwalifikowanej kadry nauki i ich kompetencji dydaktycznych w procesie kształcenia w celu zapewnienia jak najwyższego poziomu kształcenia na ocenianym kierunku studiów; (2) ciągłe doskonalenie i dostosowywanie programów kształcenia do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy, w tym z udziałem interesariuszy zewnętrznych, realizowane między innymi poprzez systematyczne modyfikacje programu studiów. Wynikiem realizacji tego celu było w ostatnim czasie m.in. uruchomienie studiów drugiego stopnia oraz wprowadzenia do programu studiów praktyk studenckich; (3) kształcenie specjalistów dla rynku pracy i liderów społecznych, którzy będą działać na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego; (4) prowadzenie najwyższej jakości kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych metod nauczania i nowoczesnej infrastruktury naukowo-dydaktycznej oraz współdziałanie z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja kształcenia dla kierunku ochrona środowiska ma na celu przede wszystkim przekazanie studentom rzetelnej wiedzy dotyczącej: przyczyn degradacji środowiska naturalnego, jak również ich skutków oraz metod stosowanych do zapobiegania/ograniczania degradacji środowiska, ekotoksykologii, oceny jakości i stanu środowiska, zrównoważonego rozwoju, polityki ochrony środowiska. Uwzględnienie takich zagadnień w programie studiów powinno z jednej strony sprzyjać podniesieniu świadomości oraz jakości życia społeczeństwa w skali lokalnej, krajowej i międzynarodowej, a z drugiej strony odpowiednio przygotować studentów do przyszłej pracy zawodowej. Jest to niezwykle istotne w obliczu współczesnych, nasilających się zagrożeń środowiska naturalnego.

Koncepcja i cele kształcenia w pełni mieszczą się w dyscyplinie nauk biologicznych, do których kierunek ochrona środowiska, zarówno na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia, został prawidłowo przyporządkowany. Atutami wyróżniającymi koncepcje kształcenia na ocenianym kierunku studiów są m.in. uwzględnienie w programie studiów modułów praktycznych realizowanych w terenie, takich jak techniki pracy terenowej (z botaniki, zoologii, mikologii, hydrobiologii, ekologii), jak również uwzględnienie w programie studiów nowoczesnych modułów obejmujących zagadnienia na styku wiedzy z różnych dziedzin, np. usługi ekosystemowe, ekologiczne miasto czy fitoremediacja.

Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukowo-badawczą w dyscyplinie nauk biologicznych, do których kierunek został przyporządkowany i w ramach której prowadzi badania większość pracowników Wydziału zaangażowanych w prowadzenie zajęć dydaktycznych dla kierunku ochrona środowiska. Przykładami powiązania wybranych efektów uczenia się z działalnością naukową Uczelni w proces dydaktyczny na ocenianym kierunku na pierwszym stopniu studiów są: (1) badania w zakresie opisu zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych zachodzących w przyrodzie, (2) badania naukowe dotyczące systematyki, budowy i funkcjonowania organizmów żywych, (3) prace badawcze odnoszące się do metod i techniki prowadzenia badań terenowych w środowisku przyrodniczym oraz możliwości ich wykorzystania w ochronie środowiska i przyrody, (4) prace badawcze w zakresie ochrony zasobów genetycznych, (5) badania naukowe dotyczące gromadzenia i analizy danych empirycznych oraz na tej podstawie formułowania odpowiednich wniosków dotyczących zjawisk przyrodniczych. Również taka zbieżność tematyki prowadzonych na Uczelni badań naukowych z programem studiów ma miejsce na studiach drugiego stopnia. Przykładami są: (1) badania dotyczące złożonych zjawisk i procesów przyrodniczych; (2) prace badawcze odnoszące się do interpretacji zjawisk i procesów przyrodniczych

Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym również zawodowego rynku pracy. Studia pierwszego stopnia na kierunku ochrony środowiska zostały uruchomione w roku 2007 w odpowiedzi na zapotrzebowanie na specjalistów w tym zakresie zgłaszane przez urzędy i organy związane z ochroną środowiska i przyrody w Bydgoszczy (m.in. Urząd Miasta, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska). Ponadto, zapotrzebowanie na studia ochrona środowiska zgłaszali również studenci i absolwenci kierunku biologia. Z kolei motywacją do uruchomienia studiów drugiego stopnia w roku 2020 była zgłaszana przez interesariuszy zewnętrznych, takich jak Urząd Miasta, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, parki narodowe i krajobrazowe oraz firmy prywatne (działające w obszarze monitoringu przyrodniczego, jak również oceny oddziaływania na środowisko), potrzeba specjalistów w zakresie ochrony środowiska z tytułem zawodowym magistra. Ponadto, istotnym argumentem do uruchomienia studiów drugiego stopnia była zgłaszana przez absolwentów studiów pierwszego stopnia chęć kontynuowania nauki na macierzystej Uczelni.

Najważniejszymi interesariuszami zewnętrznymi współpracującymi z Uczelnią w zakresie dostosowania kompetencji absolwentów ocenianego kierunku do potrzeb rynku pracy są: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Bydgoszcz (współpraca głównie w zakresie opiniowania oraz proponowania modyfikacji programów kształcenia na ocenianym kierunku studiów).

Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Uczelnia w roku akademickim 2019/2020 przeprowadziła ocenę programu studiów pod względem możliwości przeprowadzenia zajęć i realizacji efektów uczenia się w trybie kształcenia zdalnego. W pierwszym okresie pandemii (semestr letni 2019/2020) wykorzystano tryb hybrydowy – dla każdego zajęcia nauczyciele akademicy określili liczbę godzin możliwą do realizacji w formie zdalnej, a część godzin zaplanowano do realizacji w formie stacjonarnej zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami nauczycieli (zajęcia prowadzone były w reżimie sanitarnym zgodnie z wytycznymi władz rektorskich). Wykłady prowadzone były zdalnie. W przypadku zajęć praktycznych, nauczyciele akademicy określili liczbę godzin możliwą do realizacji zdalnej (np. przygotowywanie teoretyczne, planowanie eksperymentów) oraz zakres godzinowym wymagający bezwzględnie dostępu do laboratoriów. Obecnie Uczelnia jest przygotowana do prowadzenia części zajęć dydaktycznych w formie zdalnej i okresowego przejścia na taką formę prowadzenia zajęć dydaktycznych. Również podczas wizytacji część hospitowanych zajęć dydaktycznych była prowadzona w formie zdalnej.

Efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Absolwent studiów ochrona środowiska łączy specjalistyczną wiedzę przyrodniczą z szeroką znajomością ogólnej problematyki ochrony środowiska w aspektach ekologicznym, społecznym, prawnym i ekonomicznym. Rozumie procesy fizykochemiczne i ekologiczne kształtujące środowisko przyrodnicze oraz mechanizmy prawne, ekonomiczne i społeczne kształtujące postawy, działania ludzi i ich oczekiwania wobec środowiska. Łączy umiejętność pracy w laboratorium i w terenie z umiejętnościami współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi.

Efekty uczenia się są zgodne z właściwymi poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Zgodnie z założeniami programu studiów dysponuje on podstawową wiedzą o przyrodzie, jej prawach i procesach, a w szczególności potrafi wyjaśnić podstawowe reguły i opisać mechanizmy funkcjonowania życia na poziomie populacji, biocenozy i ekosystemu; potrafi dostrzegać problemy środowiskowe i ich przyczyny, posiada podstawową wiedzę w zakresie określania przyczyn zaistniałych zagrożeń środowiska przyrodniczego i sposobów ich ograniczania lub neutralizowania; w sposób krytyczny podchodzi do informacji upowszechnianych w mediach, szczególnie z zakresu nauk przyrodniczych. Z kolei w przypadku absolwenta studiów drugiego jest on wyposażony m.in. w kompetencje w zakresie: pogłębionej wiedzy dotyczącej procesów ekologicznych bazującej m.in. na naukach ścisłych, znajomości aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody, umiejętności wyboru odpowiedniej techniki i narzędzia do rozwiązywania określonych problemów badawczych w zakresie ochrony środowiska, umiejętności w zakresie zbierania i analizy danych empirycznych oraz na tej podstawie umiejętność formułowania odpowiednich wniosków dotyczących zjawisk przyrodniczych.

Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauk biologicznych, w szczególności w odniesieniu do zagadnień związanych z ochroną środowiska, oraz tak jak już wcześniej wskazano, efekty uczenia się są spójne z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Zakres tematyczny poszczególnych kursów jest systemicznie dostosowywany do rozwoju

wiedzy w szeroko pojętym obszarze ochrony środowiska. Przykładowymi kluczowymi efektami uczenia się dla pierwszego stopnia studiów są: K_W01: opisuje zjawiska fizyczne, chemiczne i biologiczne zachodzące w przyrodzie; K_W03: rozumie relacje między przyrodą ożywioną i nieożywioną oraz między dyscyplinami nauk przyrodniczych; K_W04: ma podstawową wiedzę na temat systematyki, budowy i funkcjonowania organizmów żywych; K_W11: zna naukowe podstawy ochrony zasobów genetycznych; K_W12: tłumaczy uwarunkowania geologiczne, geomorfologiczne, hydrologiczne i klimatyczne funkcjonowania przyrody; K_W05: rozumie związki między środowiskiem, zdrowiem człowieka oraz uwarunkowaniami gospodarczymi; K_W07: definiuje problemy środowiskowe w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; K_U06: poszukuje przyczyn zaistniałych zagrożeń środowiska przyrodniczego i wskazuje sposoby ich ograniczania lub neutralizowania; K_U07: wykorzystuje narzędzia inżynierii procesowej oraz proponuje sposoby pozyskiwania energii odnawialnej odpowiednie do warunków; K_U14: ocenia zasoby, zagrożenia i możliwości regeneracyjne przyrody. Z kolei w przypadku studiów drugiego stopnia są to: K_W03: posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą procesów ekologicznych z zastosowaniem wiedzy z zakresu nauk ścisłych; K_W04: posiada pogłębioną wiedzę z zakresu prawa ochrony środowiska i ochrony przyrody w Polsce i UE; K_U01: potrafi dostosować techniki i narzędzia do rozwiązywania problemów badawczych w zakresie ochrony środowiska; K_U05: zbiera i analizuje dane empiryczne oraz na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski dotyczące zjawisk przyrodniczych; K_U06: analizuje skutki antropopresji i potrafi zaproponować działania z zakresu kompensacji przyrodniczej.

Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym (dla studiów pierwszego stopnia: K_U04: korzysta z informacji źródłowych, w tym zawartych w źródłach elektronicznych, w języku polskim i obcym na poziomie B2; a dla studiów drugiego stopnia: K_U02: łączy informacje pochodzące z różnych źródeł biegle wykorzystując literaturę naukową z zakresu ochrony środowiska, w języku polskim i angielskim; K_U07: posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i obcym dotyczących wykonywanych prac badawczych; K_U08: potrafi napisać prostą publikację w języku polskim oraz krótkie doniesienie naukowe w języku obcym na podstawie własnych badań naukowych; K_U10: posiada umiejętność posługiwania się specjalistyczną terminologią z zakresu ochrony środowiska w języku polskim i obcym) i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej (w przypadku studiów pierwszego stopnia są to następujące efekty uczenia się: K_K04: świadomie stosuje zasady bioetyki; K_K06: sumiennie podchodzi do powierzonych zadań, jest odpowiedzialny za powierzany sprzęt oraz za bezpieczeństwo pracy własnej i innych; K_K10: wykazuje twórczą postawę w zdobywaniu wiedzy szanując własność intelektualną innych autorów; z kolei w przypadku studiów drugiego stopnia: K_K03: wykazuje zdolność odpowiedniej weryfikacji priorytetów zmierzających do realizacji określonego zadania; K_K05: wykazuje odpowiedzialność za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenie warunków bezpiecznej pracy; K_K02: wykazuje umiejętność współdziałania i pracy w grupie).

Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć, bloków zajęciowych są powiązane z efektami kierunkowymi przepisany dla ocenianego kierunku studiów. Są one możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na ich weryfikację. Efekty uczenia się są prawidłowo dopasowane do ich poziomów (studia pierwszego i drugiego stopnia) i dlatego są one możliwe do osiągnięcia przez studentów. Ponadto, efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób jednoznaczny i zrozumiały dla studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy):

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia przyjęte dla kierunku studiów ochrona środowiska wpisują się w misję i strategiczne cele Uczelni, jak i strategię rozwoju dyscypliny nauk biologicznych na UKW. W pełni mieszczą się w dyscyplinie nauk biologicznych, do których kierunek ochrona środowiska został przyporządkowany oraz są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukowo-badawczą w tej dyscyplinie. Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym również zawodowego rynku pracy. Uwzględniają one nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim i są zgodne z właściwymi poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauk biologicznych, w szczególności w odniesieniu do zagadnień związanych z ochroną środowiska, uwzględniają one w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne i etyczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Programowe treści kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z efektami uczenia się sformułowanymi dla kierunku i uwzględniają aktualny stan wiedzy, nowe wyniki badań i metodyki badań z zakresu ochrony środowiska. Ponadto treści kształcenia pozostają w ścisłym związku

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

z badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki biologiczne prowadzonymi na Wydziale Nauk Biologicznych UKW i poszczególnych katedrach. Program studiów na kierunku ochrony środowiska kładzie nacisk na naukowe podstawy ochrony i zarządzania środowiskiem przyrodniczym oraz na możliwości praktycznego wykorzystania tej wiedzy dla poprawy jakości środowiska.

Na pierwszym stopniu studiów, treści kształcenia obejmują podstawowe reguły i mechanizmy funkcjonowania życia na poziomie populacji, biocenozy i ekosystemu oraz systematykę, budowę i funkcjonowanie organizmów żywych. Istotnym elementem treści programowcy są zagadnienia związane z problemami środowiskowymi w skali globalnej, regionalnej i lokalnej oraz podstawowymi sposobami ograniczania zagrożeń środowiska, a także odtwarzania utraconych walorów przyrodniczych.

Treści kształcenia zawarte w programie drugiego stopnia studiów zapoznają studentów z pogłębioną wiedzą dotyczącą procesów ekologicznych i pozwalają na zdobycie umiejętności przygotowujących do samodzielnej pracy badawczej.

Treści programowe kierunku są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program i zapewniają uzyskanie studentom wszystkich efektów uczenia się.

Wydział prowadzi studia na kierunku o profilu ogólnoakademickim pierwszego i drugiego stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Kształcenie na studiach I stopnia w trybie stacjonarnym obejmuje 2 310 godzin zajęć dydaktycznych, w tym ponad 34% zajęć stanowią wykłady (wykład kursowy, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną) natomiast pozostała część 66% stanowią zajęcia, służące rozwijaniu umiejętności praktycznych i kompetencji miękkich (ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia konwersatoryjne, ćwiczenia terenowe i seminaria). Należy podkreślić, że niemal tyle samo godzin co wykłady stanowią laboratoria. Studenci poza treściami podstawowymi odbywają naukę w ramach dwóch bloków tematycznych przypisanych wybranym specjalnościom: Ochrona i kształtowanie środowiska i Ekoturystyka. W ramach studiów drugiego stopnia kształcenie trwa 4 semestry. Studenci poza treściami podstawowymi odbywają naukę w ramach dwóch bloków tematycznych. Szczególnie ważną i cenioną metodą są ćwiczenia terenowe, stosowane głównie podczas kursów terenowych. Dobór form zajęć dydaktycznych na wizytowanym kierunku jest prawidłowy. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach w większości zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wyróżniające dla kierunku jest osiąganie efektów z zakresu umiejętności w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych i ćwiczeń praktycznych prowadzonych w bardzo małych grupach (często kilkusobowych), co motywuje studentów do aktywnego udziału w zajęciach oraz umożliwia im osiągnięcie efektów uczenia się.

Program i plan studiów dla ocenianego kierunku na studiach pierwszego stopnia jest realizowany w czasie 6 semestrów i obejmuje 2310 godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich (w tym godziny realizowane w ramach wykładów ogólnouczelnianych z dziedzin nauk humanistycznych i społecznych oraz godziny lektoratu, 90 pkt. ECTS). Na zajęcia związane z działalnością naukową prowadzoną na Wydziale przypadają 143 punkty ECTS. Zajęcia do wyboru obejmują 225 godzin wymagających udziału nauczyciela na drugim roku studiów i 225 na roku trzecim i umożliwiają zdobycie łącznie 51 punktów ECTS. Ofertę zajęć tego typu uzupełniają seminaria dyplomowe w 5 i 6 semestrze w wymiarze 30 godzin (9 pkt. ECTS) a także lektoraty z języków obcych, oferujące wybór języka: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego. Zajęcia rozwijające

kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego są realizowane w semestrach o 1 do 4 i trwają 120 godzin (wymagających udziału nauczyciela) i odpowiadają 8 punktom ECTS.

Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia student musi zdobyć 90 punktów ECTS w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, co odpowiada 1341 godzinom. Liczba ECTS przyporządkowana zajęciom kontaktowym stanowi aż 50% punktów ECTS. Zajęcia związane z działalnością naukową Wydziału obejmują 143 punktów ECTS. Na zajęcia do wyboru, podobnie jak na studiach stacjonarnych, przypada 51 punktów ECTS, co odpowiada łącznie 270 godzinom wymagającym udziału nauczyciela akademickiego. Zajęcia te są realizowane na drugim i trzecim roku studiów. Podobnie jak na studiach niestacjonarnych, student wybiera także seminarium oraz język obcy. Lektoraty realizowane są na pierwszym i drugim roku studiów, odpowiadają 8 punktom ECTS i obejmują 72 godziny zajęć wymagające udziału nauczyciela akademickiego.

Studia na kierunku ochrona środowiska o profilu ogólnoakademickim, na drugim stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych trwają 4 semestry i umożliwiają zdobycie 120 punktów ECTS. Studia przebiegające według programu realizowanego od 2022 r. obejmują 1 095 godzin wymagających udziału nauczycieli akademickich, co odpowiada 36 punktom ECTS. Zajęcia związane z działalnością naukową Wydziału obejmują 115 punktów ECTS, a zajęciom do wyboru przyporządkowano 36 punktów. Zajęcia z języka obcego, realizowane w drugim i trzecim semestrze studiów, trwają 60 godzin i odpowiadają 4 punktom ECTS. Na studiach realizowanych zgodnie z programem SD-OŚ-22/23 przewidziano 1 155 godzin wymagających udziału nauczycieli akademickich (36 punktów ECTS). Liczba punktów ECTS realizowanych na zajęciach związanych z działalnością naukową Wydziału wynosi 115, podobnie na zajęcia do wyboru przypada 36 punktów, a na lektoraty 4 punkty.

Proponowany moduł zajęć do wyboru, na pierwszym stopniu studiów, wyceniono na 68 pkt. ECTS – co stanowi 38% ogółu punktów i spełnia wymogi formalne w tym aspekcie, na drugim stopniu – 57 pkt. ECTS (47% ogółu punktów). Należy jednak podkreślić, że włączenie pkt. ECTS, uzyskiwanych przez studentów w ramach realizacji modułów tj. *seminaria, pracownie dyplomowe, specjalistyczne, język obcy* oraz *praktyki zawodowe* do puli wymaganych 30% punktów z kursów do wyboru, nie jest w pełni prawidłowe. Celem realizacji programu kształcenia przewidzianego dla danego stopnia konieczne jest zrealizowanie przedmiotów tj. *seminaria i pracownie dyplomowe, praktyki zawodowe czy język obcy*. Studenci mają możliwość wyboru katedry i opiekuna pracy dyplomowej, czy miejsca odbywania praktyk zawodowych, ale to nie czyni powyżej wskazanych przedmiotów w zajęciach fakultatywnymi. Dowodzą tego załączone do Raportu Samooceny sylabusy części w/w przedmiotów, które wyraźnie definiują je jako przedmioty obowiązkowe. Należy również podkreślić, iż pewnym mankamentem jest sposób organizacji specjalistycznych przedmiotów do wyboru w ramach programu, w postaci tylko wyboru specjalizacji (I etap studiów) lub wyboru jednego z dwóch bloków tematycznych (studia drugiego stopnia). W przypadku tak małych liczebnie grup studentów w ramach kierunku, wybór własnej ścieżki tematycznej przez konkretnego studenta jest znacznie ograniczony. Dlatego rekomenduję się podjęcie przez Uczelnię odpowiednich działań mających na celu uporządkowanie kwestii zajęć do wyboru.

Analiza programu i planu studiów dla ocenianego kierunku, a także analiza sylabusów kursów pozwoliła stwierdzić, że nakład pracy własnej studentów jest w większości właściwie oszacowany i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przez studentów. Biorąc jednak pod uwagę całkowity rozkład punktów ECTS widoczne jest przeszacowanie systemu naliczania punktów ECTS. Przy wyliczaniu punktów ECTS często przeszacowany jest nakład pracy indywidualnej studenta. Ma to

miejsce przede wszystkim w przypadku przedmiotów do wyboru. W przypadku kierunku ochrona środowiska, kierunku o charakterze wybitnie praktycznym, ważne jest, aby liczba godzin kontaktu z nauczycielem w ramach naliczonych punktów ECTS umożliwiała osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów tak pierwszego, jak też drugiego stopnia wizytowanego kierunku oferuje lektoraty z języka angielskiego. Na studiach I stopnia lektoraty realizowane są w semestrach 1-4 w wymiarze łącznym 120 godzin przez Studium Języków Obcych i Tłumaczeń. Studenci zgodnie z przepisami uzyskują kompetencje językowe na poziomie B2. Na studiach drugiego stopnia lektoraty prowadzone są w semestrze drugim w wymiarze łącznym 30 godzin. W semestrze trzecim drugiego stopnia studiów wprowadzony jest „język obcy specjalistyczny” (30 godzin) realizowany przez wykwalifikowanego pracownika Wydziału. W zakresie języków obcych treści kształcenia zapewniają osiągnięcie znajomości języka obcego na studiach II stopnia co najmniej na poziomie B2+ wraz z umiejętnością posługiwania się specjalistyczną terminologią. Podstawowe kompetencje językowe są niezbędne studentom do poszerzania wiedzy w oparciu o nowoczesne źródła angielskojęzyczne, dostępne między innymi w bazach bibliotecznych UKW. Okazją do rozwoju tych kompetencji są seminaria dyplomowe, na których w większości, oprócz materiałów w języku polskim, analizowana jest literatura angielskojęzyczna.

W programie studiów realizowane są moduły z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych. Studenci I i II stopnia są zobligowani do wyboru i realizacji tych przedmiotów w wymiarze 5 punktów ECTS (na studiach I stopnia: filozofia z etyką, socjologia i ochrona własności intelektualnych; na studiach II stopnia: metodologia nauk przyrodniczych, bioetyka, prawo własności przemysłowej), spełnione są zatem wymogi programowe.

W programach studiów zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia wprowadzono przedmioty realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego. Na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia łączna liczba godzin modułów realizowanych w ten sposób wynosi 75 godzin co odpowiada 5 punktom ECTS, są to: filozofia z etyką, socjologia, ochrona własności intelektualnych. Na drugim roku stopnia studiów przedmioty realizowane z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość przewidziano w pierwszym roku studiów, w wymiarze 45 godzin (5 pkt. ECTS): metodologia nauk przyrodniczych, bioetyka i prawo własności przemysłowej. Pozostałe moduły prowadzone są typowo w formie stacjonarnej.

Profil ogólnoakademicki ocenianego kierunku nie zobowiązuje Uczelni do realizacji praktyk zawodowych, jednak od 2022 r. wprowadzono taki obowiązek na drugim stopniu studiów. Za realizację praktyk studenci otrzymują 5 punktów ECTS. Studenci zainteresowani dodatkowymi praktykami mogą je realizować jako wolontariat. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych odpowiadają wymogom stawianym przez regulacje wewnętrzne ocenianego kierunku tj. 2 tygodnie (90 godziny) i są spójne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. W ramach praktyk studenci mają realizować treści programowe, które zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych. Uczelnia bardzo ogólnie określiła efekty uczenia się w zakresie umiejętności. Rekomenduje się doszczegółowienie wymagań w tym zakresie. Organizację praktyk na Uczelni nadzoruje Studium Praktyk UKW. Sposób sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się, uzyskanych w trakcie praktyki jest określony przez regulamin praktyk wprowadzony zarządzeniem Rektora w sprawie zasad organizacji i odbywania praktyk objętych programem studiów. Ostatecznego zaliczenia praktyki na ocenę w skali określonej w regulaminie studiów dokonuje opiekun praktyki z

ramienia Wydziału, po przeanalizowaniu całej dokumentacji studenckiej zgromadzonej przez studenta. Przebieg praktyki zawodowej jest dokumentowany w dzienniku praktyk lub innych arkuszy. Dotąd nie realizowano praktyk na kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza treści programowych studiów pierwszego i drugiego stopnia wykazuje, że są one zgodne z zakładanymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i stosowanymi w ochronie środowiska. Stwierdzono także, że proponowane treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla poszczególnych zajęć oraz że umożliwiają studentom osiąganie nie tylko zakładanych efektów uczenia się, ale także uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Przeprowadzona analiza programu studiów pierwszego i drugiego stopnia wskazuje na wyodrębnienie grup zajęć w ramach planu studiów. To oraz prawidłowy dobór form zajęć przyczynia się do osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dodatkowo, nakład pracy, niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się, przypisanych do poszczególnych zajęć, jest zasadniczo poprawnie oszacowany (poza nielicznymi zajęciami), co wszystko razem zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest także zgodna z wymaganiami. Realizacja programu studiów na wizytowanym kierunku nie budzi zastrzeżeń, wymagana jest jednak korekta modułów zajęć do wyboru zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Jako moduły fakultatywne w planie studiów wskazano np. seminaria, pracownie licencjackie i magisterskie, język obcy oraz praktyki zawodowe – w każdym przypadku nie można wybrać innego przedmiotu w zastępstwie, a w ramach żadnego z tych przedmiotów nie wykazano możliwości zróżnicowania treści programowych. Rekomenduje się dokonanie rewizji programu studiów pod względem realizacji modułów obligatoryjnych i fakultatywnych niezbędnych do spełnienia wymogów formalnych. Obecnie zaliczenie wielu modułów do puli wymaganych 30% punktów z kursów do wyboru jest nieprawidłowe. Uczelnia powinna wprowadzić skuteczne działania naprawcze eliminujące istniejące nieprawidłowości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia stacjonarne pierwszego stopnia odbywa się w oparciu o zasady ogólnie obowiązujące w UKW (Uchwała Senatu UKW Nr 30/2020/2021). Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów odbywa się na podstawie rankingu średniej ocen (punktów) uzyskanej z części pisemnej na egzaminie maturalnym („nowa matura”, matura międzynarodowa) lub na egzaminie dojrzałości („stara matura”). Ocenom ze świadectwa dojrzałości uwzględnianym w procesie kwalifikacji przyznaje się liczbę punktów wg § 3 Uchwały. Jeżeli kandydat na egzaminie maturalnym lub na egzaminie dojrzałości zdawał biologię lub chemię to liczbę przyznanych punktów za wymienione przedmioty podwyższa się o 20%.

Rekrutacja na studia drugiego stopnia dotyczy kandydatów posiadających dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia z kierunków studiów z zakresu nauk przyrodniczych (biologia, biotechnologia, ochrona środowiska oraz kierunki studiów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach uczenia się). W przypadku kandydatów, którzy ukończyli studia na kierunkach z innych obszarów nauki, decyzję o dopuszczeniu do postępowania rekrutacyjnego podejmuje Komisja Rekrutacyjna na podstawie analizy wyników testu kompetencyjnego z zakresu treści podstawowych właściwych dla studiów kierunku ochrona środowiska I stopnia. Za test można uzyskać maksymalnie 50 punktów. Test kompetencyjny uważa się za zdany, jeśli kandydat uzyskał minimum 30 punktów.

Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza powołana przez Dziekana, Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, a jej pracę nadzoruje Dział Rekrutacji i Spraw Studenckich UKW, zapewnia to bezstronność i równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. .

W ramach kierunku właściwie określone są warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jednak nie zastosowano dotąd takiej procedury. Zasady uznawania efektów uczenia się, w przypadku powtarzania przedmiotu, wznowienia studiów, udziału w programie wymiany studenckiej, zaliczenia przedmiotu na innym kierunku lub innej uczelni, zostały określone Uchwałą Senatu Nr 246/2018/2019 z dnia 24 września 2019 r., a za przeprowadzenie procedury na poziomie ogólnouczelnianym odpowiada Dział Jakości i Organizacji Kształcenia. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia.

Zapewnione są również warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. Student może realizować część programu kształcenia w innej polskiej lub zagranicznej uczelni na podstawie porozumień międzyuczelnianych. Szczegółowe informacje dotyczące tych programów dostępne są na stronach Działu Jakości i Organizacji Kształcenia (www.most.ukw.edu.pl/jednostka/most_ukw) oraz Biura Współpracy Międzynarodowej (<http://www.bwm.ukw.edu.pl>). Warunkiem przeniesienia i uznania zajęć zaliczonych przez studenta w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Na wniosek studenta, po zapoznaniu się z przedstawioną przez niego dokumentacją, Dyrektor Kolegium III podejmuje decyzję o przeniesieniu i uznaniu zajęć. Szczegółowe zasady reguluje Regulamin Studiów UKW (Regulamin Studiów).

Na kierunku ochrona środowiska obowiązują ogólnouczelniane zasady dyplomowania oraz wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych. Ocenianie osiągnięcia efektów uczenia się na zakończenie procesu kształcenia studentów jest wieloetapowe, dotyczy weryfikacji efektów osiągniętych w ramach seminarium, pracowni dyplomowej, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego dla każdego z poziomów nauczania. Postępowanie w sprawie nadania tytułu zawodowego jest wieloetapowe i obejmuje m.in.: złożenie pracy dyplomowej i badanie antyplagiatowe, ocenę pracy dyplomowej, przeprowadzenie egzaminu dyplomowego oraz wydanie dyplomu i innych dokumentów związanych z ukończeniem studiów. Student ma możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej. Temat pracy magisterskiej powinien być ustalony nie później niż na dwa semestry przed ukończeniem studiów, a licencjackiej nie później niż na jeden semestr przed terminem ukończenia studiów. Praca może być indywidualna, może także powstać w ramach studenckiego koła naukowego. Może również powstać przy współudziale kilku studentów z określeniem wkładu pracy każdego z nich. Temat pracy musi być zgodny merytorycznie z kierunkiem ochrona środowiska. Temat i zakres na karcie pracy dyplomowej zgłaszane są do Rady Kierunku, która przeprowadza ich weryfikację (Karta pracy dyplomowej). Nie zawsze jednak przykładana jest należyta uwaga do faktu, iż tematyka prac dyplomowych powinna być ściśle powiązana z ochroną środowiska i mieć bardziej aplikacyjny charakter, tak bardzo istotny dla tego kierunku studiów. Należy podkreślić, konieczność wyraźnego odróżnienia badań naukowych realizowanych na Wydziale i konsekwencji ich w dydaktyce, tzn. realizacji badań z zakresu ochrony środowiska (szczególnie ochrony przyrody, właściwych dla kierunku), od badań w zakresie ekologii i biologii organizmalnej.

Promotorem pracy na studiach drugiego stopnia może być nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy co najmniej doktora, a na studiach pierwszego stopnia może być również magister po uzyskaniu upoważnienia Dyrektora kolegium III, za zgodą Rady Kolegium.

Student składa pracę dyplomową w Biurze Obsługi Studenta Kolegium oraz wprowadza ją do systemu APD. Praca jest oceniana niezależnie przez promotora i recenzenta oraz podlega kontroli antyplagiatowej w JSA (system APD umożliwia również przeprowadzenie sprawdzenia antyplagiatowego w Otwartym Systemie Antyplagiatowym OSA). Pozytywna ocena pracy dyplomowej oraz uzyskanie przez studenta wszystkich zaliczeń i zdanie egzaminów wynikających z obowiązującego planu studiów jest podstawą do wyznaczenia terminu egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją złożoną z przewodniczącego, promotora i recenzenta, w formie ustnej i składa się z dwóch części: przedstawienia tematyki pracy w formie prezentacji oraz odpowiedzi na pytania Komisji (z toku studiów i z obszaru pracy). Ocena z egzaminu dyplomowego jest jedną z ocen częściowych, obok oceny z pracy dyplomowej i średniej oceny ze studiów. Ogólny wynik studiów jest średnią ważoną powyższych.

Egzamin dyplomowy może mieć charakter otwarty na wniosek studenta lub promotora. Biorą w nim udział członkowie komisji egzaminu dyplomowego oraz inne osoby zainteresowane ze środowiska akademickiego i/lub pozaakademickiego bez prawa zadawania pytań oraz uczestnictwa w części niejawnego posiedzenia komisji dotyczącej oceny egzaminu (Regulamin Studiów).

Z egzaminu dyplomowego sporządza się protokół. Na wniosek komisji egzaminacyjnej praca może zostać zgłoszona wyróżnienia przez Dyrektora Kolegium III. Na egzaminie dyplomowym kończącym studia I stopnia ochrony środowiska student udziela odpowiedzi na pytania zadane przez promotora (pytanie dotyczące studiowanego kierunku) oraz jedno pytanie recenzenta związane z problematyką pracy dyplomowej. Zakres tematyczny pytań stawianych kandydatom do tytułu zawodowego magistra

podczas egzaminu dyplomowego obejmuje jedno zagadnienie z wiedzy ogólnej w zakresie ukończonego drugiego stopnia studiów oraz zagadnień w ramach zrealizowanej pracy magisterskiej. W uzasadnionych przypadkach członkowie komisji mogą zadać studentowi pytania dodatkowe. Ocena z egzaminu jest ustalana w niejawnej części posiedzenia komisji na podstawie średniej ocen z odpowiedzi. Pozytywna ocena końcowa za całokształt studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia stanowi ostateczne potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się.

Na kierunku ochrona środowiska systematycznie przeprowadza się monitorowanie postępów studentów poprzez analizowanie zdawalności. Funkcjonujący na Wydziale system sprawdzania i oceniania daje możliwość sukcesywnego monitorowania postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną podstawę oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Proces weryfikacji efektów uczenia w ramach poszczególnych przedmiotów jest dokumentowany i analizowany. Ogólne zasady zaliczenia przedmiotu i semestru zawarte są w Regulaminie studiów UKW oraz wytycznymi Rektora. Studenci są oceniani zgodnie z zasadami przedstawionymi w sylabusach do danego przedmiotu, ponadto zawsze na początku zajęć podczas tzw. zajęć organizacyjnych są informowani przez prowadzących o warunkach i formach zaliczeń i egzaminów.

Najczęściej są przeprowadzane kolokwia, prace zaliczeniowe; zaliczenie końcowe lub egzamin najczęściej jest w formie pisemnego testu, rzadko realizowane są egzaminy ustne (analiza informacji zawartych w sylabusach). Pisemne prace etapowe są przechowywane przez koordynatora kursu; zespół oceniający PKA otrzymał do wglądu wybrane prace etapowe, których analiza potwierdziła prawidłowość i zasadność wystawianych ocen.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji na studia pierwszego i drugiego są właściwe oraz w sposób prawidłowy przekazywane do informacji zainteresowanym kandydatom. Weryfikacja efektów uczenia się jest prawidłowa, zrozumiała i sprawiedliwa wobec wszystkich studentów, a także niezmienna w trakcie trwania semestru. Dobór sposobów weryfikacji efektów uczenia się uwzględnia specyfikę efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przeanalizowane prace dyplomowe potwierdzają osiąganie efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę Wydziału Nauk Biologicznych UKW stanowi 71 pracowników, z czego 56 zatrudnionych jest na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych. W tej grupie pracowniczej jest 5 profesorów tytularnych, 14 doktorów habilitowanych oraz 27 doktorów.

Prowadzenie zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów powierzono 32 pracownikom reprezentującym nauki biologiczne (29), nauki rolne (2) oraz nauki medyczne (1). W tej grupie 3 pracowników posiad tytuł profesora, 9 stopień doktora habilitowanego, 16 stopień doktora, 3 tytuł zawodowy magistra oraz 1 osoba jest lekarzem weterynarii. Dwóch nauczycieli akademickich z tego grona może poszczycić się stopniami naukowymi w dwóch dyscyplinach (dr hab. w dyscyplinie nauk biologicznych i dr w dyscyplinie nauk technicznych oraz w drugim przypadku dr w dyscyplinie nauk biologicznych oraz mgr w zakresie technologii chemicznej).

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów posiadają aktualny i w pełni udokumentowany dorobek naukowy, a w niektórych przypadkach również doświadczenie zawodowe w zakresie dyscypliny nauk biologicznych. Dodatkowo, są oni wspierani przez specjalistów z zakresu nauk rolnych, medycznych i technicznych. Nauczyciele akademicy posiadają udokumentowany dorobek naukowy w postaci publikacji naukowych (głównie w renomowanych czasopismach specjalistycznych o zasięgu międzynarodowym indeksowanych przez Journal Citation Report), podręczników akademickich, wystąpień konferencyjnych oraz grantów badawczych. Aktywność publikacyjna nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku stopniowo się zwiększa, podobnie zresztą jak i efektywność pozyskiwania funduszy na prowadzenie badań naukowych w formie grantów. W prowadzenie zajęć dydaktycznych są zaangażowane osoby posiadające doświadczenie w pracy zawodowej, np. w parkach krajobrazowych. Ponadto, biorą oni udział w licznych kursach doszkalających z zakresu nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz szkoleń podnoszących kompetencje w zakresie aspektów prawnych i ekonomicznych w obszarze ochrony środowiska naturalnego. Przykładami szkoleń, w których uczestniczyli nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są: „Obsługa platformy e-learningowej” - Metodyka kształcenia zdalnego (platforma Nowe Moodle) (2020 r.); „Autoprezentacja i wystąpienia publiczne z elementami emisji głosu” (2020 i 2021 r.); „Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej” (2021 r.); „Trening facylitacji i dynamik grupowych” (1-5 lipca 2022 r.); „Narzędzia informatyczne wspierające proces dydaktyczny” (m.in. USOSweb, system antyplagiat.) (2018); „Wykorzystanie cyfrowych źródeł informacji w procesie dydaktycznym” (2018 i 2019 r.); „Coaching w edukacji” (2019 r.); Sztuka Dydaktyki Akademickiej (2022 r.); Szkolenia: pn. „Dysfunkcja narządu ruchu”, „Dysfunkcja narządu wzroku” „Dysfunkcja narządu słuchu” i „Zaburzenia psychiczne i spektrum autyzmu” (2021 i 2022 r.); „Interpretacja raportu w JSA (2021r.), kurs na platformie Navoica (2022). Dobór kadry dydaktycznej pod względem reprezentowanych dyscyplin oraz szczegółowych obszarów badawczych, jak również kompetencji dydaktycznych umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska.

Struktura kwalifikacji kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku, obejmująca posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Jak już powyżej przedstawiono, zdecydowana większość kadry dydaktycznej reprezentuje dyscyplinę nauk biologicznych. Ta grupa odejmuje znaczne grono profesorów tytularnych (3) i doktorów habilitowanych (9). Ze względu na małą liczbę studentów na kierunku ochrona środowiska liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest zupełnie wystarczająca, a nawet w tym przypadku można mówić o indywidualizacji procesu kształcenia opartej na relacjach „mistrz – uczeń”.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne, w tym kompetencje związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Znaczna część nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów posiada już długoletnie doświadczenie dydaktyczne. Pracownikom z mniejszym doświadczeniem oferuje się odpowiednie kursy doszkalające w zakresie dydaktyki. Zajęcia takie obejmują również wsparcie w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Przykładami mogą być następujące szkolenia przeprowadzone przez Uczelnię w latach 2020-2021: (1) Szkolenie pt. „Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej” w ramach projektu pt. „Nowoczesny Uniwersytet”; (2) Konferencji „Akademia E-learningu” (Przyszłość kształcenia zdalnego!); (3) Warsztaty „Daj się zaskoczyć Moodlowi!”; (4) Szkolenie z zakresu obsługi platformy e-learningowej dla kadry dydaktycznej pt.: „Obsługa platformy e-learningowej” (30 godzin) w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet” nr POWR.03.05.00-00-Z216/17 realizowanego przez UKW w Bydgoszczy. Ponadto, wykładowcy UKW otrzymali od Pełnomocnika Rektora ds. organizacji procesu kształcenia tutorial do MS Teams.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. W przypadku zdecydowanej większości nauczycieli akademickich przydzielona im do prowadzenia liczba godzin zajęć dydaktycznych nie przekracza 120-145 jednostek dydaktycznych na rok akademicki. W przypadku 3 nauczycieli sięga ona 200 godzin dydaktycznych. Uwzględniając obciążenie dydaktyczne tych nauczycieli na innych kierunkach studiów, istotne przekroczenia pensum dydaktycznego są bardzo rzadkie i wynikają przede wszystkim z sytuacji „awaryjnych” związanych np. z konieczności „przejęcia” części pensum od pracowników skierowanych na urlopy zdrowotne, macierzyńskie, etc. Obciążenie dydaktyczne związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie powoduje przeciążania nauczycieli akademickich. Dlatego można stwierdzić, że obciążenie godzinowe związane z prowadzeniem zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym jest transparentny oraz w pełni adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć na ocenianym kierunku. Odnosi się to również do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przy doborze kadry uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Uczelnia wdrożyła system okresowej oceny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne obejmujący aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Jest on podstawą kształtowania polityki kadrowej na Uczelni. Realizowana na Uczelni polityka kadrowa obejmuje również zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na

przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Realizacja zajęć dydaktycznych, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Na Wydziale Nauk Biologicznych na bieżąco prowadzony był monitoring zajęć przez Prodziekana z uwzględnieniem efektywności i problemów związanych z kształceniem na odległość. Obejmuje on m.in. wdrożony na Uczelni system hospitacji. Ponadto, organy odpowiedzialne za jakość kształcenia na UKW prowadziły monitoring jakości kształcenia poprzez ankiety studenckie oraz sprawozdanie funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, jak również zbiorcze sprawozdanie przedstawiane przez Dyrektora Kolegium III na posiedzeniu Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów posiadają aktualny i w pełni udokumentowany dorobek naukowy. Struktura kwalifikacji kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku, obejmująca posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne, w tym kompetencje związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Realizacja zajęć dydaktycznych, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana i weryfikowana. Dobór nauczycieli akademickich jest transparentny oraz w pełni adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym również do zajęć w formie zdalnej. Przy doborze kadry uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Uczelnia wdrożyła system okresowej oceny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne obejmujący aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Polityka kadrowa obejmuje również zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostki organizacyjne Wydziału Nauk Biologicznych UKW znajdują się w czterech lokalizacjach, odpowiednio w budynkach przy al. Ossolińskich 12, ul. Poniatowskiego 12, ul. Powstańców Wielkopolskich 10 oraz ul. Chodkiewicza 30. Ponadto, ze względu na interdyscyplinarny charakter studiów, część zajęć dydaktycznych jest realizowana na Wydziale Nauk Geograficznych (dawniej Instytucie Geografii) UKW, który znajduje się przy pl. Kościeleckich 8. Budynki te położone są w stosunkowo bliskiej odległości od siebie, co nie utrudnia studentom sprawnego przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi zajęciami dydaktycznymi. Sekretariat Wydziału Nauk Biologicznych UKW, w którym studenci mają możliwość spotkania z Prodziekanem oraz załatwiania wszelkich spraw formalnych związanych ze studiowaniem znajduje się w budynku przy al. Ossolińskich 12. Również w bliskim sąsiedztwie znajduje się Biblioteka UKW (ul. Szymanowskiego 3), Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu (ul. Sportowej 2), Studium Języków Obcych i Kolegium III (Biuro Obsługi Studenta) przy ul. Ogińskiego 1. Przy wszystkich budynkach znajdują się parkingi dla pracowników oraz studentów, z odpowiednio zaznaczonymi miejscami parkingowymi dla osób z niepełnosprawnościami.

Uczelnia dysponuje odpowiednimi salami, specjalistycznymi pracowniami dydaktycznymi, specjalistycznymi laboratoriami naukowymi wraz z wyposażeniem zgodnym z potrzebami procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku oraz umożliwiającymi osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Obejmuje to również przygotowanie do prowadzenia studentów do działalności naukowej oraz ich udział w takiej działalności. Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Nauk Biologicznych UKW obejmuje:

W budynku przy ul. Poniatowskiego 12:

- Laboratoria badawcze (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 154 m²
- Pozostałe pomieszczenia dydaktyczne, pomocnicze i biurowe o łącznej pow. 64 m²
- Pracownia Biotechnologii Żywności, pow. 44 m²
- Laboratoria Technologii Fermentacyjnych i Bioprocessów (3 pomieszczenia) o łącznej pow. 156 m²
- Pozostałe pomieszczenia dydaktyczne, pomocnicze i biurowe o łącznej pow. 87 m².

W budynku przy al. Ossolińskich 12:

- Laboratorium Badań Behawioralnych pow. 74 m²
- Pracownia Taksonomii i Geografii Zwierząt pow. 76 m²
- Pracownia Taksonomii i Geografii Roślin pow. 27 m²
- Zbiory zielnikowe pow. 30 m²
- Laboratorium dydaktyczne pow. 37 m²

- Laboratorium badawcze pow. 29 m²
- Laboratorium badawcze (2 pomieszczenia) o powierzchni: 34 i 14 m²
- Laboratorium (kultur in vitro) pow. 12 m²
- Kolekcja entomologiczna pow. 24 m²
- Laboratorium entomologiczne pow. 25 m²

W budynku przy ul. Chodkiewicza 30:

- Laboratorium Badawcze Mikotoksyn o łącznej pow. 234 m²
- Pracownia Analityki i Toksykologii, (3 pomieszczenia) o łącznej pow. 121 m²
- Pracownia Hodowli Komórkowych i Testów Toksyczności, (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 71 m²
- Pracownia Grzybów Pleśniowych, o łącznej pow. 42 m²
- Pracownia Fizjologii Człowieka i Zwierząt o łącznej pow. 69 m².

W budynku przy al. Powstańców Wielkopolskich 10:

- Laboratoria badawcze (4 pomieszczenia) o łącznej pow. 110 m²
- Laboratorium dydaktyczne o powierzchni 43 m²
- Laboratoria badawcze (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 36 m²
- Sala laboratoryjna (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 85 m²
- Laboratoria badawcze (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 91 m²
- Laboratoria badawcze (2 pomieszczenia) o łącznej pow. 93 m²

Zdecydowana większość pracowni i sal laboratoryjnych jest bardzo dobrze wyposażona i spełnia standardy w zakresie infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo pracy laboratoryjnej. W pomieszczeniach laboratoryjnych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się odpowiednio zaopatrzone apteczki, gaśnice, systemy natryskowe oraz instrukcje postępowania w sytuacjach zagrożenia. Pojemniki z odczynnikami chemicznymi są zaopatrzone w odpowiednie piktogramy informujące o zagrożeniach wynikających z ich stosowania. Odczynniki są przechowywane w specjalnie do tego przystosowanych magazynach lub wentylowanych szafach z wyciągami. Pomieszczenia laboratoryjne są wyposażone w wysokiej klasy meble laboratoryjne oraz nowoczesne dygestoria z systemami monitorowania przepływu powietrza. W pełni spełniają one wymagania BHP stawiane pomieszczeniom laboratoryjnym. Ponadto, na Uczelni został wdrożony system zbierania i utylizacji zużytych chemikaliów. Studenci korzystają z rękawic i okularów ochronnych udostępnionych przez Uczelnię.

Zarówno pracownie, jak i laboratoria studenckie są bardzo dobrze wyposażone pod względem aparatury naukowo-dydaktycznej. W zajęciach laboratoryjnych studenci korzystają z podstawowego wyposażenia (np. szkło laboratoryjne, łaźnie grzejne, płaszcze grzejne, mieszadła mechaniczne i magnetyczne, wirówki, suszarki, cieplarki, pH-metry, konduktometry, wagi laboratoryjne) przy bardziej zaawansowanych ćwiczeniach są im udostępniane np. mikroskopy optyczne, spektrofotometry, pipety automatyczne. W przypadku realizacji projektów badawczych, a w szczególności prac

dyplomowych studenci pod opieką nauczycieli akademickich lub po odpowiednim przeszkoleniu mają możliwość korzystania z zaawansowanych układów eksperymentalnych dostępnych w pracowniach wydziałowych i laboratoriach badawczych poszczególnych katedr. Przykładami takiej aparatury są: spektrofotometry UV-Vis, spektrofluorymetr, skaningowy mikroskop elektronowy, chromatografy gazowe i cieczowe, zaawansowane mikroskopy, w tym mikroskop fluorescencyjny. Ponadto, do dyspozycji studentów są zestawy również do poboru próbek środowiskowych oraz zielnik dydaktyczny (ok. 8200 arkuszy roślin naczyniowych) i zielnik naukowy (ok. 1800 arkuszy roślin naczyniowych).

Uzupełnieniem laboratoryjnej bazy badawczej są z sale wykładowe, audytoryjne wyposażone w sprzęt audiowizualny (rzutniki multimedialne i monitory interaktywne) oraz pracownia komputerowa wyposażona w 10 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i oprogramowaniem niezbędnym do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Na terenie Uczelni dostępna jest sieć Wi-Fi. Zarówno pracownikom oraz studentom Uczelni udostępniane jest darmowe oprogramowanie, takie jak STATISTICA czy CISCO VPN Client.

Dlatego, można stwierdzić, że infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne, i spełniające wymagania konieczne do realizacji działalności naukowej i dydaktycznej, a przez to umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym również z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Ponadto, liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Studenci realizujący projekty badawcze, a w szczególności prace dyplomowe, mają możliwość korzystania z infrastruktury badawczej dostępnych w katedrach pod opieką opiekunów naukowych również poza godzinami przewidzianych zajęć dydaktycznych.

Biblioteka UKW jest czynna dla użytkowników przez sześć dni tygodnia, w sumie przez 60 godzin tygodniowo. Zasoby Biblioteki UKW na dzień 31.12.2021 obejmowały łącznie 813658 jednostek bibliotecznych. Księgozbiór każdej z dziedzin jest systematycznie powiększany poprzez zakupy, dary i wymianę. Biblioteka w swoich zasobach posiada 66 900 woluminów z zakresu nauk przyrodniczych, z czego ponad 53 000 woluminów przechowywanych jest w magazynach zamkniętych. Ponad 7 200 jednostek bibliotecznych dotyczy zagadnień realizowanych na kierunku ochrona środowiska. Literatura z zakresu nauk biologicznych i pokrewnych obejmuje 15 347 jednostek, z tego 1892 egzemplarzy dotyczy ochrony środowiska. Z czasopism w wersji drukowanej, zarówno polskich jak i zagranicznych, można korzystać w Czytelnii Oddziału Czasopism. Biblioteka posiada w swoich zbiorach 413 tytułów czasopism i serii wydawniczych w języku polskim oraz 816 tytułów w językach obcych z zakresu nauk biologicznych i pokrewnych. W tym 68 tytułów czasopism i serii wydawniczych wydawnictw ciągłych z zakresu ochrony środowiska. Do chwili obecnej opisy 88% zbiorów bibliotecznych zostało włączone do systemu bibliotecznego Horizon, co umożliwia czytelnikom zamawianie ich zarówno na terenie biblioteki, jak i z dowolnego komputera podłączonego do Internetu.

Dzięki Wirtualnej Bibliotece Nauki pracownicy i studenci mają możliwość korzystania ze źródeł elektronicznych. UKW posiada dostęp do pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych: Ebsco, Science Direct, Springer, Wiley Online Library, PsycARTICLES, Web of Science, Scopus, Legalis. Dostęp do tych zasobów możliwy jest z jednego z 62 komputerów podłączonych do Internetu dostępnych w budynku Biblioteki UKW, jak również z osobistych urządzeń użytkowników, zarówno na terenie Uczelni

jak i zdalnie, poza siecią UKW. W Bibliotece, Oddział Informacji Naukowej prowadzi szkolenia w zakresie wyszukiwania informacji (zarówno on-line, jak i stacjonarnie), co znacznie ułatwia użytkownikom zgromadzenie potrzebnych danych.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia w pełni zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zasoby biblioteczne, w tym dostęp do elektronicznych baz danych i zasobów literaturowych, są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku studiów, w tym przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. W przypadku zgłaszanego przez studentów lub nauczycieli zapotrzebowania na określone podręczniki są one sukcesywnie zakupywane.

Uczelnia podjęła różnego typu działania mające na celu dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, tak aby zapewnić im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Przeprowadzono odpowiednie dostosowanie infrastruktury, aby zlikwidować bariery w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego.

Na Uczelni powstała odpowiednia infrastruktura niwelująca bariery utrudniające studiowanie osobom z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi we wszystkich obiektach UKW. Infrastruktura ta obejmuje m.in. windy dla osób z niepełnosprawnościami, podjazdy dla wózków inwalidzkich, toalety/sanitariaty dla osób z niepełnosprawnościami. W pobliżu budynków zostały wyznaczone i odpowiednio oznaczone miejsca parkingowe przeznaczone dla pracowników, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych z niepełnosprawnościami. Na Wydziale Nauk Biologicznej UKW, w przypadku zajęć prowadzonych na odległość, materiały dydaktyczne w formie elektronicznej, udostępniane studentom dostępne są także dla studentów z niepełnosprawnościami (na ocenianym kierunku studiów studiuje obecnie dwie osoby z niepełnosprawnościami). Usprawnienia architektoniczne i technologiczne szczególnie widoczne są w gmachu Biblioteki UKW, który jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami mogącymi korzystać z licznych udogodnień, m.in. ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania. Biblioteka uhonorowana została dyplomem „Przyjazny 2013” przyznawanym przez Bydgoski oddział Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, za troskę o jakość przestrzeni dla wszystkich użytkowników w kategorii budynków użyteczności publicznej. W 2018 roku kapituła regionalna konkursu Łoďłamacze r wnieŐ doceniła starania Biblioteki UKW w zakresie zapewnienia  zytkownikom z róŻnym rodzajem niepe nosprawnoŐi całkowitego dostępu do korzystania z zasobów bibliotecznych i przyzna la jednostce pierwszą nagrod  w kategorii „Przyjazna przestrzeń”. Ponadto, w roku 2020, w ramach projektu Uniwersytet Równych Szans, w Bibliotece UKW uruchomiona została nowa usługa asystenta bibliotecznego, którego głównym zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepe nosprawnoŐi w korzystaniu ze zbiorów bibliotecznych. Asystenci pe ni  dyŐury, w czasie których pomagają w digitalizacji i obróbce materia w dla słabowidzących i niewidomych studentów i pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej (w ramach specjalnie stworzonego księgozbioru), korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w wolnym dostępie i obsłudze spr Żtu

specjalistycznego. Dzięki tym innowacyjnym rozwiązaniom zasoby biblioteczne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom korzystanie z zasobów.

Podsumowując, infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi, dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia udostępnia studentom do części zajęć materiały dydaktyczne w formie elektronicznej. Na Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych oraz aparatury badawczej. Analiza ta obejmuje również weryfikację dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób niepełnosprawnością. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu w pełni zapewnia potrzeby procesu dydaktycznego, w tym również zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Infrastruktura informatyczna jest sukcesywnie unowocześniana i aktualizowana oraz poddawana okresowym przeglądom.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje odpowiednimi salami, specjalistycznymi pracownikami dydaktycznymi, specjalistycznymi laboratoriami naukowymi wraz z wyposażeniem zgodnym z potrzebami procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku oraz umożliwiającymi osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i spełniające wymagania konieczne do realizacji działalności naukowej i dydaktycznej, a przez to umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym również z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Biblioteka uczelniana posiada bogaty księgozbiór, w formie tradycyjnej oraz elektronicznej, w szczególności w zakresie literatury wymaganej w procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów. Zasoby literaturowe są systematycznie uzupełniane, zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem. Biblioteka, wraz z czytelnią, jest dostępna dla studentów i pracowników, w szerokim zakresie godzinowym. Na szczególne wyróżnienie zasługuje przystosowanie wyposażenia i działania biblioteki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co zostało dostrzeżone i wyróżnione na poziomie ponaduczelnianym. Uczelnia podjęła działania mające na celu dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, tak aby zapewnić im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Uczelnia udostępnia studentom do części zajęć materiały dydaktyczne w formie elektronicznej. Na Uczelni prowadzone są

przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych oraz aparatury badawczej. Infrastruktura badawcza i dydaktyczna, w tym infrastruktura informatyczna jest sukcesywnie unowocześniana i aktualizowana oraz poddawana okresowym przeglądom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wyróżniające się przystosowanie Biblioteki UKW do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co zostało już docenione na poziomie ponaduczelnianym.

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia nie posiada sformalizowanego ciała doradczego jak Rada Pracodawców/Przedsiębiorców jednak w celu zapewnienia stałego doskonalenia jakości kształcenia na kierunku ochrona środowiska prowadzi stałą i efektywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta obejmuje opiniowanie efektów uczenia się i programów studiów, analizę bazy dydaktycznej niezbędnej do realizacji programu studiów, co potwierdzili obecni na spotkaniu pracodawcy.

Zgodnie z Regulaminem Rady Kierunku (Zarządzenie Nr 19/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 października 2019 r.) w skład Rady kierunku ochrona środowiska powołany jest interesariusz zewnętrzny – pracownik Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta w Bydgoszczy. Obecnie trwają prace nad powołaniem w skład Rady przedstawiciela Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Ponadto na Wydziale Nauk Biologicznych powołany jest koordynator ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi odbywa się zarówno w sposób sformalizowany (porozumienia o współpracy) jak i niesformalizowany.

Punktem wyjścia do opracowania koncepcji kształcenia i programu studiów były wnioski wynikające z dyskusji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (Urzędu Miasta, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, parków narodowych i krajobrazowych oraz firm prywatnych realizujących monitoringi przyrodnicze, oceny oddziaływania na środowisko itp.) i obserwacji branży ochrona środowiska, świadczące o zapotrzebowaniu rynku pracy. Na tej podstawie określono cele kształcenia i sylwetkę absolwenta, posiadającego wiedzę przyrodniczą z szeroką znajomością problematyki ochrony środowiska w aspektach ekologicznych, społecznych, prawnych, ekonomicznych.

Najczęściej stosowaną przez Wydział formą uzyskiwania weryfikacji kompetencji absolwentów są nieformalne rozmowy, między innymi z absolwentami kierunku ochrona środowiska, którzy stali się

pracodawcami, a także podczas spotkań realizowanych w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podczas rozmów nieformalnych z byłymi studentami OŚ (a wielu z nich prowadzi swoje firmy) prowadzone są dyskusje o kompetencjach studentów. Zwracają oni uwagę na problemy ze znalezieniem pracowników będących absolwentami wizytowanego kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Podstawą tej współpracy są porozumienia. Określony w porozumieniach zakres współpracy obejmuje wspólne przedsięwzięcia otoczenia społeczno-gospodarczego i kadry ocenianego kierunku na rzecz studentów. Współpraca ta polega na: organizacji zajęć terenowych we współpracy z Zaworskim Parkiem Krajobrazowym, Wielkopolskim Parkiem Narodowym czy Parkiem narodowym Bory Tucholskie; organizacji zajęć z zakresu zanieczyszczenia i ochrony atmosfery w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska, organizacji wizyt studyjnych do spalarni -odpadów, ECO; organizacji targów pracy, dni otwartych i innych imprez cyklicznych takich jak Bydgoski Festiwal Nauki; organizacji staży absolwenckich do Nadleśnictwa Rytel, w ramach których studenci przeprowadzają inwentaryzację przyrody; współorganizację tygodniowych obozów dla studentów w parkach krajobrazowych; organizacji otwartych wykładów i seminariów we współpracy z Leśnym Bankiem Genów w Kostrzycy. Ponadto studenci wizytowanego kierunku przygotowywali opinie ornitologiczne na potrzeby Urzędu Miasta i firmą KulNatura oraz brali udział w akcjach jako wolontariusze w ramach współpracy z Urzędem Miasta Bydgoszcz przy odławianiu, przenoszeniu i spisie migrujących gatunków ptaków w bezpieczne miejsca.

Zagwarantowany jest także udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w weryfikacji efektów uczenia się na etapie obywatela obywatelskich praktyk oraz w ramach prowadzenia zajęć przez praktyków.

Wydział Nauk Biologicznych w sytuacji pandemicznej korzystał z komunikacji internetowej (e-mail, platformy Teams) oraz telefonicznej kontaktując się z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto odbywały się pojedyncze spotkania z interesariuszami zewnętrznymi z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego, co potwierdzili obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym interesariusze zewnętrzni.

Koordinator ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonuje przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów. Odbywa się to cyklicznie, corocznie po zakończeniu roku akademickiego. Oceniana jest m.in. aktywność przedstawicieli poszczególnych podmiotów oraz ich wpływ na doskonalenie programu kształcenia. W wyniku dokonywanych przeglądów rośnie liczba podmiotów współpracujących z Wydziałem oraz lista miejsc, w których studenci mogą odbywać praktyki zawodowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Wydział Nauk Biologicznych współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów ochrona środowiska, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwym dla kierunku.

Potwierdzono, iż współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy (wizyty studyjne, zajęcia terenowe, seminaria i wykłady, targi pracy i inne), adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów wizytowanego kierunku efektów uczenia się.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w zróżnicowanych formach współpracy, w tym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów w warunkach wynikających z czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów wizytowanego kierunku, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia jest jednym z kluczowych elementów strategii rozwoju Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zawartym w dokumencie STRATEGIA UNIwersytetu KAZIMIERZA WIELKIEGO NA LATA 2021-2026 w pkt. C1.3. Powiększenie stopnia umiędzynarodowienia badań. Celami określonymi przez uczelnię jest 1/Zwiększanie uczestnictwa w międzynarodowych zespołach i projektach badawczych, 2/Poszukiwanie naukowców zagranicznych chcących realizować swoje badania na Uniwersytecie, 3/Umożliwianie mobilności pracowników oraz realizacji ich badań poza granicami kraju. Działania Wydziału są zgodne z strategią Uczelni i koncepcją kształcenia na kierunku ochrona środowiska. Realizowana jest współpraca międzynarodowa w obszarze naukowo-dydaktycznym oraz mobilność w przestrzeni międzynarodowej, zarówno kadry jak i studentów, oraz podnoszone są kompetencje językowe obu grup. Proces umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku stanowi spójny system, w który włączeni są studenci i nauczyciele akademicy.

Wydział Nauk Biologicznych prowadzący kierunek ochrona środowiska realizuje cel intensyfikacji uczestnictwa w międzynarodowych zespołach i projektach badawczych poprzez współpracę naukową

z przedstawicielami wielu zagranicznych ośrodków naukowych, uczestnictwo w projektach międzynarodowych, wyjazdy i staże kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku, a także organizację konferencji międzynarodowych (np. Actin and actin binding proteins in Health and Disease – 2022; XIIIth International Conference „Mycotoxins and moulds – current trends” – 2022).

W roku 2018 jeden pracownik brał udział w międzynarodowym programie “Soil Organism in the Svalbard”, prowadzonym przez Norwegian Institute of Bioeconomy Research, Svalbard Research Station, Finnmark, Norway, a w roku 2021 jeden uczestniczył w projekcie “Biodiversa+ 2021 Call for Proposals, “Supporting the protection of biodiversity and ecosystems across land and sea”, Pre-proposal, “Biodiversa2021-432, Former River Channels in Europe – Biodiversity, Conservation, Management”. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy ma podpisane umowy w zakresie dydaktycznym z następującymi partnerami zagranicznymi: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Hiszpania; Vilnius University – Litwa; Goce Delcev University – Macedonia; Polytechnic Institute of Braganca – Portugalia; University of the Azores – Portugalia; Constantine the Philosopher University of Nitra – Słowacja; Slovak University of Agriculture in Nitra – Słowacja. Ponadto Wydział Nauk Biologicznych współpracuje z kilkoma innymi jednostkami naukowymi, m. in. Goce Delcev University – Macedonia; Uniwersytet Konstantyna Presławskiego w Szumen – Bułgaria; University de La Reunion – Francja; Inland Norway University of Applied Sciences (Hamar) – Norwegia; Uniwersytet w Patras – Grecja; Uniwersytet Mugla – Turcja; Aydin Adnan Menderes University – Turcja.

Wydział wspiera wyjazdy międzynarodowe pracowników i studentów umożliwiając nabywanie nowych kompetencji zawodowych, realizacji ich badań poza granicami kraju, nawiązywania współpracy międzynarodowej. Pracownicy i studenci UKW mają możliwość mobilności korzystając z programu ERASMUS+; programu EDUKACJA – możliwość wymiany z Islandią, Liechtensteinem i Norwegią; programu DAAD Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej oraz projektu NAWA (staże dydaktyczne, visiting professors), jak również poprzez finansowanie wyjazdów i staży z realizowanych grantów. W latach 2017-2022, 7 studentów Wydziału skorzystało z możliwości studiowania za granicą w ramach programu ERASMUS+ (m. in.: University of Iasi, Rumunia; University of Patras, Grecja; University of the Azores, Portugalia; ośrodek Knights Scientific Ltd, Wielka Brytania, EUTech Engineers, Hiszpania), a w latach 2018 -2022 w ramach tego programu staże zagraniczne zrealizowało 3 nauczycieli akademickich zaliczonych do kadry na kierunku ochrona środowiska. Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku prowadzili również w latach 2017-2022 zajęcia i wykłady w kilku ośrodkach zagranicznych (Niemcy, Hiszpania, Litwa, Czechy, Maroko, Kazachstan, Norwegia, Republika Gwinei Równikowej).

Studenci zamierzający wyjechać za granicę w ramach programu ERASMUS+ mają na Uczelni wsparcie dotyczące przede wszystkim zasad udziału w programie, zasad kwalifikacji podczas rekrutacji, ustalenia tzw. Learning agreement, warunków ubezpieczenia i pobytu w uczelni zagranicznej, wykazu uczelni partnerskich, czy fundacji stypendialnych. Informacje dotyczące programu Erasmus+ zamieszczone są na stronie internetowej Biura Współpracy Międzynarodowej UKW W Bydgoszczy. W okresie 01.08.2020-31.07.2022 w ramach konkursu: "Mobilność studentów i pracowników uczelni między krajami programu i krajami partnerskimi, Erasmus+ KA 107 2020", istniała możliwość mobilności z 16 partnerami z 12 krajów, np. University of Vlora, Mediterranean University of Albania; Gori State Teaching University, Ilia State University, Gruzja; University of Haifa, Izrael; Al-Ahlyya Amman University, Jordania; University Putra Malaysia; University of Namibia. Na stronie internetowej zamieszczone są również zasady realizacji wyjazdów pracowników UKW w ramach programu Erasmus+ oraz informacje o programie Edukacja. Formularze i wnioski wyjazdowe mogą być składane przez kadrę i studentów drogą on-line. Biuro Współpracy Międzynarodowej jest odpowiedzialne za przekaz

informacji dotyczących możliwości wyjazdów zagranicznych kadry i studentów oraz za ich organizację. Na Wydziale Nauk Biologicznych powołani zostali także koordynatorzy programu ERASMUS.

Wydział jest również przygotowany do przyjęcia studentów z wymiany międzynarodowej, w ofercie edukacyjnej WNB dla studentów programu ERASMUS+ znajdują się 34 przedmioty prowadzone w języku angielskim, z których 5 jest elementami programu studiów ochrona środowiska. Są to: Selected Issues of Soil Zoology; Plant-Environment Interactions; Field work techniques in Ecology; Biochemistry; Soil Protection and Restoration.

Jednym z ważnych elementów procesu umiędzynarodowienia jest stworzenie możliwości doskonalenia zdolności językowych zarówno studentów, jak i kadry akademickiej oraz pracowników administracji. Znajomość języka jest jednym z elementów wspomagających międzynarodową mobilność studentów, szczególnie poprzez doskonalenie słownictwa specjalistycznego i poprawnej komunikacji. Znajomość języka angielskiego jest także ważna dla właściwego przygotowania kadry Wydziału na przyjęcie studentów z zagranicy w ramach programów wymiany akademickiej. Studenci ocenianego kierunku, uczestniczą na obu poziomach studiów w obowiązkowych zajęciach z wybranego języka obcego, a na stopniu drugim również w zajęciach specjalistycznych z języka obcego. Za kształcenie z zakresu języków obcych oraz weryfikację efektów kształcenia odpowiada Studium Języków Obcych i Tłumaczeń UKW w Bydgoszczy, zaś za zajęcia z języka specjalistycznego odpowiada koordynator programu ERASMUS. Treści kształcenia związane z stosowaniem specjalistycznej terminologii w ochronie środowiska pozwalają pogłębić terminologię naukową, przygotować studentów do korzystania z obcojęzycznego piśmiennictwa naukowego zaś zajęcia z języka podnieść kompetencje komunikacji w języku obcym, co jest istotne w procesie umiędzynarodowienia. W ramach współpracy międzynarodowej pracowników WNB, z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, studenci mają możliwość uczestnictwa w wykładach prowadzonych przez wykładowców z zagranicy. Wykłady takie w ocenianym okresie wygłosili naukowcy z University Putra Malaysia.

Wsparciem ze strony uczelni dla kadry prowadzącej zajęcia na kierunku ochrona środowiska w zakresie doskonalenia kompetencji językowej były szkolenia z języka angielskiego w ramach projektu „Stawiamy na rozwój UKW” (2021) oraz „Innowacyjny Dydaktyk UKW” (2018-2019). Szkolenia takie odbyli nauczyciele akademicki przewidziani w obsadzie zajęć dla kierunku. Pracownicy i studenci od 1 maja 2020 roku mają udostępniony program Microsoft Teams w ramach platformy Microsoft Office 365, a także odbyły się szkolenia metodyczne z zakresu wykorzystania platformy Moodle. Nabyte elementy kompetencji z tego zakresu mogą sprzyjać mobilności wirtualnej zarówno kadry jak i studentów.

Stopień realizacji procesu umiędzynarodowienia, w który włączeni są studenci i nauczyciele akademicki jest corocznie kontrolowany przez Radę Kierunku Ochrona Środowiska. W skład Rady wchodzi sześciu nauczycieli akademickich, student kierunku i interesariusz zewnętrzny (pracownik Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Bydgoszczy). Monitorowany jest przede wszystkim zakres oferty zajęć dla studentów wymiany międzynarodowej, oferta krajów partnerskich, zakres współpracy międzynarodowej. Wyniki kontroli są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia a kształcenia. Rada kierunku Ochrona Środowiska w ostatnich raportach monitorowania proces umiędzynarodowienia rekomendowała wprowadzenie do oferty programu ERASMUS + większej liczby przedmiotów będących elementami programu studiów ochrona środowiska (obecnie jest realizowanych 5 takich przedmiotów).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy stanowi spójny system, w który włączeni zostali studenci oraz nauczyciele akademicy, stanowiący jeden z kluczowych elementów strategii rozwoju UKW w Bydgoszczy, na lata 2021-2026. Wypracowany system umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ochrona środowiska wydaje się być zgodny z koncepcją i założonymi celami kształcenia studentów. Elementami systemu są, m.in.: 1/ obowiązkowe zajęcia z wybranego języka obcego na studiach pierwszego stopnia (na poziomie B2, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego), 2/ obowiązkowe zajęcia z wybranego języka obcego na studiach drugiego stopnia (na poziomie B2+, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego) oraz zajęcia z języka specjalistycznego na drugim stopniu studiów, 3/ możliwość realizacji wyjazdów, staży, praktyk oraz wymiany międzynarodowej studentów i pracowników w ramach programów Erasmus+; Erasmus+ KA 107 2020; DAAD, EDUKACJA, 4/ sprzyjające warunki do współpracy międzynarodowej w obszarze naukowo-dydaktycznym, w ramach podpisywanych umów partnerskich z wieloma ośrodkami zagranicznymi, 5/ udział w realizacji międzynarodowych projektów badawczych, 6/ organizacja międzynarodowych konferencji naukowych, 7/stworzenie szerokiej oferty zajęć w języku angielskim, 8/ możliwość uczestniczenia studentów kierunku ochrona środowiska w zajęciach prowadzonych w języku angielskim oraz w wykładach i seminariach prowadzonych przez zaproszonych gości; 9. wsparcie kompetencji językowych kadry poprzez organizację szkoleń językowych. Uniwersytet stworzył właściwe, sprzyjające realizacji celu intensyfikacji procesu umiędzynarodowienia strategicznego dla wszechstronnego przygotowania studentów do konkurowania na międzynarodowym rynku pracy oraz zwiększenia mobilności międzynarodowej kadry. Władze Wydziału poprzez Radę kierunku Ochrona Środowiska monitorują i dokonują okresowej oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, a wnioski wykorzystują w celu intensyfikacji systemu umiędzynarodowienia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom wizytowanego kierunku stałe, kompleksowe i adekwatne do zapotrzebowania wsparcie. Wyraża się ono między innymi poprzez indywidualną opiekę nauczycieli akademickich nad szczególnie uzdolnionymi studentami, wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauczaniu, czy też dostosowywanie form i metod kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów.

Studenci mają stały kontakt z nauczycielami akademickimi, którzy są dla nich dostępni w godzinach konsultacji oraz poza nimi, co zapewnia możliwość osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Studenci mają dostęp do literatury przedmiotowej, materiałów zajęciowych w platformie Moodle UKW, a sami nauczyciele zostali przeszkoleni do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem współczesnych technologii.

Podejmowane są kroki w celu przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy poprzez funkcjonowanie Biura Karier UKW, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod kątem wprowadzenia praktyk zawodowych do programu studiów. Realizuje się sześciomodułowe zajęcia z zakresu organizacji i funkcjonowania uczelni, planowania kariery zawodowej, szkolenia z praw i obowiązków studenta, a także szkolenie antydyskryminacyjne. Wspomniane zajęcia wprowadzają studentów w społeczność akademicką.

Uczelnia w odpowiednim stopniu wspiera studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia oraz udziału w działalności naukowej. Studenci indywidualni i Koło Naukowe Przyrodników ma dostęp do infrastruktury uczelni pod opieką organizacyjną i merytoryczną nauczycieli akademickich.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowego obowiązku zapewnienia wsparcia materialnego dla studentów, umożliwiając im uzyskanie stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogę oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Studenci wyróżniający się wybitnymi osiągnięciami mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Wsparcia w podejmowaniu działalności naukowej udzielają im nauczyciele akademicy, którzy tworzą możliwość udziału w ich własnych badaniach naukowych zainteresowanym studentom.

Stworzono możliwość podejmowania dodatkowych i różnorodnych form aktywności. Studenci mogą realizować aktywność sportową w Klubie Uczelnianym AZS UKW, który posiada szeroką ofertę sekcji sportowych. W ramach działalności Biura Karier UKW studenci mogą rozwijać się w zakresie przedsiębiorczości. W Uczelni funkcjonuje Akademickie Centrum Wolontariatu, pozwalające studentom na podejmowanie inicjatyw o charakterze społecznym. Studenci chętni rozwijać swoje zainteresowania artystyczne mogą dołączyć do uniwersyteckiego chóru.

Uczelnia oferuje szeroką gamę działań wspierających studentów z niepełnosprawnościami. Za koordynowanie tych działań odpowiedzialny jest Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami UKW. Wśród dostosowań, które umożliwia Uczelnia dla studentów z niepełnosprawnościami znajdują się między innymi zmiana formy zaliczenia czy też możliwość uczestniczenia w egzaminie osoby trzeciej, takiej jak tłumacz języka migowego.

Regulamin studiów przewiduje możliwość uzyskania urlopu od zajęć dla studentów, którzy z określonych przyczyn nie mogą kontynuować w danym semestrze nauki oraz indywidualnej organizacji studiów dla takich grup jak studentki w ciąży i rodzice.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem kształcenia, pomocą materialną czy też wykorzystaniem infrastruktury uczelni celem umożliwienia pełnego uczestnictwa studentów w kształceniu zdalnym. Osoby zatrudnione na stanowiskach administracyjnych są przygotowane merytorycznie do pełnienia swojej funkcji oraz ustawicznie rozwijają swoje kompetencje w zakresie kontaktu ze studentami. Studenci kontaktują się z pracownikami administracyjnymi za pomocą poczty elektronicznej. Komunikacja ta przebiega sprawnie i gwarantuje studentom uzyskanie pomocy w istotnych dla nich sprawach związanych z kształceniem w Uczelni.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Studenci mają możliwość zgłoszenia swoich postulatów podczas dyżurów dyrekcji Kolegium III. Wnioski studentów przekazuje władzom Wydziału również opiekun roku, który pozostaje w stałym kontakcie ze studentami danego rocznika, a także Samorząd Studencki.

Na początku studiów przeprowadzane jest szkolenie antydyskryminacyjne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa studentów podejmujących kształcenie na Uczelni. Ponadto, w Uczelni powołano funkcję pełnomocnika ds. pomocy psychologicznej. Wszyscy studenci mają możliwość skorzystania z dyżurów psychologa, podejmującego regularne dyżury w dostępnym dla studentów miejscu.

Studenci kierunku ochrona środowiska są motywowani do osiągania wysokich wyników w nauce i rozwoju naukowego. Obok wspomnianych już możliwości uzyskania stypendium rektora oraz wsparcia udzielanego przez Uczelnię inicjatywom naukowym, studenci mają możliwość brania w wyjazdach oraz udziału w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Autorzy wartościowych prac dyplomowych otrzymują również wsparcie nauczycieli akademickich w zakresie ich publikowania.

Uczelnia współpracuje z działającym w jej obrębie samorządem studenckim, zapewniając mu adekwatne do zapotrzebowania wsparcie. Członkowie organów samorządu studenckiego wchodzi w skład gremiów podejmujących decyzje w sprawach studenckich, co umożliwia im aktywne uczestnictwo w procesie doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. W aspekcie finansowania działalności studenckiej, jak również w aspekcie organizacyjnym, wsparcie zapewniane przez Uczelnię pozostaje na wysokim poziomie. Dotyczy to również działalności organizacji studenckich, w szczególności kół naukowych.

Uczelnia monitoruje i poddaje ewaluacji skuteczność zastosowanych rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego. Za przeprowadzanie ewaluacji i monitorowanie skuteczności systemu wsparcia odpowiadają osoby podejmujące rozstrzygnięcia w sprawach studenckich. Studenci mają możliwość wyrażenia opinii na temat działań podnoszących jakość kształcenia oraz zapewnianego im systemu wsparcia w przygotowanej w badaniu ankietowym. Dodatkowo, władze Wydziału i dyrekcja kierunku pozostają w stałym kontakcie z samorządem studenckim celem monitorowania skuteczności systemu wsparcia zapewnianego studentom. Również treść ankiety jest konsultowana z samorządem studenckim.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia proponuje studentom kompleksowy i adekwatny do potrzeb wewnętrzny system wsparcia. Studentom zostało zapewnione wsparcie zarówno o charakterze formalnym jak i nieformalnym. Wsparcie studentów przez Uczelnię dotyczy aspektów merytorycznych, organizacyjnych i materialnych. W Uczelni podejmowane są liczne działania mające na celu zapewnienie studentom wysokiego poziomu bezpieczeństwa oraz indywidualizacji procesu kształcenia poprzez zapewnienie możliwości konsultacji z nauczycielami akademickimi oraz pracownikami administracyjnymi. Prowadzone są przeglądy wsparcia, mające na celu udoskonalenie już istniejących rozwiązań i wprowadzanie nowych, odpowiadających na zgłoszone przez studentów potrzeby. Władze Uczelni współpracują z samorządem studenckim dążąc do zapewnienia studentom najlepszych możliwych warunków studiowania. Ponadto, na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Wymienione działania sprzyjają aktywności studenckiej we wszelkich obszarach. Mając na uwadze powyższe, całościowa analiza stanu faktycznego pozwala stwierdzić, iż kryterium zostało spełnione.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy udostępnia w szerokim zakresie informacje dla różnych grup odbiorców. Na stronie głównej Uniwersytetu znajdują się cztery zakładki KANDYDACI, STUDENCI, ABSOLWENCI, PRACOWNICY. Taka struktura zamieszczania informacji kierowanych dla różnych grup odbiorców jest logiczna, uporządkowana i dobrze zaplanowana.

Zakładka KANDYDACI przedstawia szeroki zakres informacji, którymi może być zainteresowany kandydat na studia. Układ informacji bardzo logiczny, czytelny, a poruszanie się kandydata w „wirtualnym świecie informacji”, poszukującego określonych danych, kierowane jest przez kolejne zakładki, np. STUDIA 1 Stopnia; STUDIA 2 Stopnia; INFO Co, gdzie jak?; DLACZEGO UKW; ŻYCIE STUDENCKIE; WSPARCIE STUDENTÓW; czy też zakładki WYDARZENIA, NAUKA, KULTURA, GOŚCIE UKW.

W ten sposób kandydat może dość sprawnie odnaleźć kierunek ochrona środowiska, którego dwie podstrony informują w sposób szczegółowy o ofercie kierunku na pierwszym i na drugim stopniu. Przedstawione są ogólne cele kształcenia poprzez komunikatywne dla kandydata sprecyzowanie sylwetki absolwenta wybranego kierunku i poziomu studiów informujące kim absolwent kierunku może zostać, jakie kompetencje osiągnie, gdzie może podjąć prace po skończonych studiach, czy też

poprzez filmy promujące ofertę kształcenia prowadzoną na Wydziale Nauk Biologicznych na kanale YouTube może uzyskać informacje o warunkach studiowania. Prezentowana jest także informacja o możliwości studiowania za granicą w ramach międzynarodowej wymiany Erasmus+ w trakcie edukacji na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. Zasady rekrutacji na kierunek ochrona środowiska i określony poziom studiów zawierają podstawowe, ważne informacje istotne dla kandydata na studia: informują o warunkach przyjęcia na studia, kryteriach kwalifikacji kandydatów, o postępowaniu kwalifikacyjnym prowadzącym do uzyskania wyniku końcowego rankingu. W przypadku drugiego stopnia również załączona jest informacja o wymaganiach dla kandydatów, którzy osiągnęli nieco inne kierunkowe efekty uczenia się przewidziane dla zajęć z kierunku ochrona środowiska pierwszego stopnia prowadzonego przez UKW. Informacja ta zawiera wykaz zagadnień do testu kompetencyjnego. W zakładce INFO - CO, GDZIE, JAK, kandydat na studia kierunku ochrona środowiska może znaleźć pozostałe ważne dla niego informacje, m.in. dokumenty wymagane na studia, harmonogramy rekrutacji, warunki uzyskania legitymacji studenckiej, wysokości opłat rekrutacyjnych i opłat za studia niestacjonarne, limicie liczby miejsc na kierunek, wsparcia Kandydatów z niepełnosprawnością itd.

Dla kandydata na studia prezentowana jest także Lista przedmiotów na poszczególnych semestrach i określonych modułach. Szkoda, że przy poszczególnych przedmiotach nie ma informacji o liczbie pkt. ECTS, lub liczbie przewidywanych godzin zajęć lub też linków prowadzących do podstawowych informacji o treściach kształcenia lub bezpośrednio do Sylabusów przedmiotów. Pozwoliłoby to Kandydatowi precyzyjniej spojrzeć na ofertę kształcenia. Podobnie wygląda zamieszczenie informacji na stronie kierunku ochrona środowiska. Szersza informacja o studiach dla osób spoza społeczności akademickiej Uniwersytetu nie jest łatwo dostępna. Dostęp do tych informacji jest możliwy, ale wymaga pewnej biegłości w poszukiwaniu informacji na stronach internetowych uczelni, np. poprzez stronę USOS, katalog przedmiotów, po znalezieniu kierunku można dotrzeć do sylabusów, ale zarchiwizowanych z poprzednich cykli kształcenia lub tych tylko z bieżącego semestru. Na stronie systemu USOS w zakładce KATALOG po wyborze kierunku, można odszukać wymagania etapowe, oraz wykaz przedmiotów i dostęp do szczegółowego opisu procesu kształcenia na każdym z przedmiotów, ale również tych zarchiwizowanych. Opis programu studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, stosowany system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, nie jest dostępny dla szerokiego grona odbiorców. Sylabusy przedmiotów są dostępne tylko dla zalogowanych studentów. W raporcie samooceny zawarta jest informacja: Dla studiów pierwszego stopnia obowiązuje program studiów ustalony Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 108/2018/2019 z dnia 14 maja 2019 roku w związku z koniecznością przypisania efektów uczenia się do Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla studiów drugiego stopnia obowiązuje program ustalony Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 42/2019/2020 z dnia 9 czerwca 2020 roku, ale kierunek ochrona środowiska pierwszego stopnia opisany jest efektami kształcenia określonymi Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 156/2012/2013 z dnia 25 września 2013 r. Efekty uczenia się dla programu studiów drugiego stopnia nie są prezentowane na stronie UKW

Warte podkreślenia są również informacje dostępne na stronie Dlaczego UKW? promujące kształcenie na UKW w Bydgoszczy, czy też na stronie Życie studenckie, pozwalające kandydatowi na studia zorientować się jaką ma możliwość zdobywania różnych doświadczeń, które na tym etapie życia są cenne i mogą zapoczątkować w przyszłości. Ta ogólnouczelniana struktura informacji dla kandydatów na studia jest przemyślana i dobrze zaplanowana.

Zakładka STUDENCI prowadzi również do pełnego zestawu informacji „pomagających” w życiu studenta. Strona pozwala łatwo dotrzeć do dobrze uporządkowanych i zestawionych w bloki

informacji. Obejmuje: dostęp do planu zajęć poprzez system USOSweb, regulaminy studiów (godne podkreślenia jest przedstawienie tych regulaminów również w j. angielskim i rosyjskim), ogólne informacje o organizacji roku akademickiego, informacje o Biurach Obsługi Studentów Kolegium III, obsługującego kierunek ochrona środowiska, czy też przekierowanie na strony Studenckich Kół Naukowych, Organizacji Studenckich, Samorządu Studenckiego, czy AZS UKW. Na stronie Biura Obsługi Studentów Kolegium III znajdują się informacje dotyczące toczących się konkursów dla studentów, wykaz opiekunów I roczników, procedury dotyczące toku studiów i dyplomowania. Informacje dotyczące toku studiów i procesu dyplomowania wydają się być kompletne. Poprzez system BOS, studenci mają możliwość pobrania druków wniosków, np. o powtarzanie semestru, przedłużenie terminu sesji, udzielenie urlopu, czy też wnioski związane z pracą dyplomową i dyplomowaniem. W tej części informacji przekazywane są również te związane ze wsparciem studenta, w tym dotyczące systemu stypendialnego, miejsca w domu studenta, pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami (strona Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami). Czytelna jest także strona Wydziału Nauk Biologicznych, gdzie można uzyskać informacje o strukturze Wydziału, pracownikach Wydziału i sprawowanych przez nich funkcjach, dane kontaktowe do Katedr, i Dziekanatu.

Zakładka ABSOLWENT kieruje do absolwentów informacje odnośnie Biura Karier UKW, wspomagając absolwentów i studentów m.in. w zakresie Konsultacji z doradcą zawodowym, dostępności aktualnych ofert pracy, praktyk, staży, szkoleń, spotkaniach z pracodawcami, czy targów pracy, informacje o funkcjonowaniu Kazimierzowskiego Uniwersytetu trzeciego Wieku, czy działalności Stowarzyszenia Absolwentów.

W systemie USOSweb dostępne są informacje dotyczące realizacji zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na ocenianym kierunku studiów. Analiza skuteczności realizacji zajęć w systemie zdalnym w okresie pandemii COVID-19 została przeprowadzona przez samorząd studencki w roku akademickim 2020/2021. Wyniki badania zostały szczegółowo przedstawione Dyrektorom poszczególnych Kolegiów. Informacje dotyczące wskaźników skuteczności kształcenia w trybie e-learningu nie są jednak dostępne szerszemu gronu odbiorców. Brak jest również na stronach dostępnych informacji dotyczących wsparcia merytorycznego i technicznego studentów.

Decyzje o udostępnianiu i aktualizowaniu informacji o studiach są podejmowane w oparciu o dyskusje członków Rady Kierunku. Rada Kierunku nie otrzymywała dotychczas sygnałów od potencjalnych pracodawców i podmiotów zewnętrznych o potrzebie modyfikowania zakresu prezentowanych informacji na stronach internetowych promujących prowadzone kierunki studiów. W ankietach ewaluacyjnych dla studentów nie ma punktu dotyczącego oceny informacji prezentowanych na stronach Wydziału. Mimo, że sposób prezentacji informacji i ich zakres podlegają ocenie przez Radę Kierunku, to wydaje się, że niektóre elementy stron www nie są aktualizowane.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji o Uczelni, Wydziale Nauk Biologicznych i kierunku studiów ochrona środowiska jest realizowany poprawnie przy użyciu różnych dróg przekazywania informacji oraz komunikowania się z potencjalnymi jej odbiorcami. Poprzez czytelne strony internetowe i kierowanie określonych informacji do różnych grup odbiorców: interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (kandydaci, studenci, pracownicy, absolwenci) zapewniona jest łatwość odnalezienia informacji istotnych z punktu widzenia tych grup odbiorców. Informacja o studiach jest dostępna publicznie w sposób pozwalający na zapoznanie się z nią, ale dla osób spoza społeczności akademickiej Uniwersytetu dotarcie do niektórych informacji nie jest łatwe lub informacji tych brakuje.

Podawane informacje, ich kompleksowość i sposób prezentacji podlegają ocenie przez Radę Kierunku, ale nie zawsze informacje te są aktualizowane.

- 1/ brakuje pełnej dostępności informacji o studiach: przy poszczególnych przedmiotach nie ma informacji o liczbie pkt. ECTS, liczbie godzin zajęć;
- 2/ brak dostępności do Sylabusów dla interesariuszy zewnętrznych, np. kandydatów na studia;
- 3/ opis programu studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, stosowany system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, nie jest dostępny dla szerokiego grona odbiorców;
- 4/ kierunek Ochrona środowiska pierwszego stopnia opisany jest jeszcze efektami kształcenia określonymi Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 156/2012/2013 z dnia 25 września 2013 r., a nie efektami uczenia się przypisanych do PRK;
- 5/ efekty uczenia się dla programu studiów drugiego stopnia nie są prezentowane na stronie UKW;
- 6/ informacje dotyczące wskaźników skuteczności kształcenia w trybie e-learningu nie są dostępne szerszemu gronu odbiorców;
- 7/ brak publicznego dostępu do informacji dotyczących wsparcia merytorycznego i technicznego studentów w zakresie kształcenia na odległość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

Zaleca się zaktualizowanie informacji, szczególnie dotyczących opisu programu studiów, w tym efektów uczenia się, stosowanego systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się oraz zapewnienia dostępności tych informacji dla szerokiego kręgu odbiorców.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości, zasady funkcjonowania i organizacja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zostały zatwierdzone w sposób formalny Zarządzeniem Nr 41/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 10 stycznia 2021 roku w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. Politykę jakości kształcenia koordynuje na poziomie uczelni Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia, a nadzór nad realizacją zadań i funkcjonowaniem podmiotów Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Rektora w tym zakresie wspierają Pełnomocnik ds. Informatycznych Systemów Obsługi Studentów, Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik ds. Pomocy Psychologicznej i Pełnomocnik ds. Praw Studentów. System Zapewniania Jakości Kształcenia w UKW w Bydgoszczy tworzą następujące podmioty: 1) rektor; 2) senat; 3) prorektor ds. studenckich i jakości kształcenia; 4) uniwersytecka rada ds. kształcenia; 5) dyrektor kolegium; 6) rada kolegium; 7) rada kierunku; 8) kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej; 9) zastępca kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej do spraw kształcenia.

System Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie opiera się na równoległym funkcjonowaniu podstawowych jednostek organizacyjnych, odpowiadających za rozwój dyscyplin, do których przyporządkowane są kierunki studiów oraz jednostek organizujących proces kształcenia. Strategiczne cele Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia obejmują: 1/ doskonalenie jakości kształcenia; 2/ doskonalenie procesów organizacyjnych umożliwiających osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem ochrony środowiska w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy sprawuje bezpośrednio Prodziekan ds. Kształcenia Wydziału Nauk Biologicznych, przy wsparciu Rady Kierunku Ochrona Środowiska, sekretariatu Dziekana, opiekunów poszczególnych roczników studiów (proponowanych przez Prodziekana i zatwierdzanych przez Dyrektora Kolegium III) oraz powołanych przez Dziekana koordynatorów: Koordynatora ds. Mediów Społecznościowych, Koordynatora ds. Strony Internetowej (w zakresie aktualności, planów zajęć, harmonogramu egzaminów, harmonogramu dyplomowania) i Koordynatora ds. Zajęć Terenowych. W procesie organizacyjnym kształcenia udział mają również jednostki skupione w Centrum Dydaktyczno-Edukacyjnym podległym Prorektorowi ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, tj. Studium Języków Obcych i Tłumaczeń (w zakresie realizacji zajęć z języka obcego), Studium Praktyk (w zakresie realizacji praktyk studenckich) oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (w zakresie realizacji zajęć z wychowania fizycznego). Kolegium III, w skład którego wchodzi Wydział Nauk Biologicznych, jest jednostką organizacyjną powołaną do obsługi procesu dydaktycznego (Biuro Obsługi Studentów) i kontroli jakości kształcenia. Rada Kolegium III wspiera Wydział Nauk Biologicznych w działaniach zapewniających jakość kształcenia, analizuje i akceptuje zbiorcze sprawozdanie z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia za każdy rok akademicki oraz analizuje wnioski naprawcze, doskonalące jakość kształcenia i podejmuje decyzje odnośnie adekwatnych działań.

System Zapewniania Jakości Kształcenia dotyczy m. in.: 1/ tworzenia i doskonalenia programów studiów; 2/ doboru kadry do prowadzenia zajęć i prowadzenia prac dyplomowych; 3/ monitorowania i ewaluacji jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych; 4/ dostosowywania infrastruktury Wydziału do

wymagań realizowanych programów studiów; 5/ gromadzenia informacji o efektach doskonalenia jakości kształcenia.

Tworzenie i doskonalenie programów studiów odbywa się na podstawie wewnętrznych procedur określających: 1) zadania i odpowiedzialność uczestników procesu tworzenia i doskonalenia programów studiów; 2) wymagany zakres dokumentacji; 3) wzory dokumentów. Procedury związane z powoływaniem nowego kierunku studiów oraz modyfikacją kierunku istniejącego określają zapisy Zarządzenia Nr 55/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia i stosowania w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego procedury powoływania/modyfikacji i przechowywania programów studiów. Zarządzenie nie określa procedury wycofania programu studiów.

Okres pandemii COVID-19 był czasem, kiedy wprowadzano do procesu kształcenia innowacyjne metody dydaktyczne związane z kształceniem w trybie *on-line*. W tym okresie pracownicy podejmowali szereg działań mających na celu realizację założonych efektów uczenia się, m.in. nagrywali filmy edukacyjne prezentujące w czasie rzeczywistym realizację doświadczeń – np. w przedmiocie chemia ogólna i analityczna w ochronie środowiska. W latach 2019-2020 uczelnia zmodernizowała system teleinformatyczny co pozwoliło na zainstalowanie nowej wersji platformy MOODLE. Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia powołał zespół roboczy dotyczący funkcjonalności platformy. Przeprowadzono również szkolenia dla nauczycieli akademickich i przygotowano materiały metodyczne dla wybranych kursów. Nauczyciele akademicy należący do kadry przypisanej do ocenianego kierunku odbyli wiele szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne, np. „Wykorzystanie cyfrowych źródeł informacji w procesie dydaktycznym” (2018/2019), Zwinne zarządzanie zespołem projektowym (2019), „Analiza danych ilościowych – możliwości wykorzystania w dydaktyce pakietu Statistica” (2019), „Obsługa platformy e-learningowej” – Metodyka kształcenia zdalnego (platforma NoweMoodle) (2020), „Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej” (2021) „Trening facylitacji i dynamik grupowych” (2022), czy też szkolenia w ramach projektu „Uniwersytet Równych Szans”. Narzędzia i techniki kształcenia na odległość są obecnie uwzględnione w programie studiów kierunku ochrona środowiska. W tym trybie kształcenia (e-learning) na pierwszym stopniu studiów realizowanych jest 75 godzin zajęć (5 ECTS) z przedmiotów: filozofia z etyką, socjologia, ochrona własności intelektualnych, a na drugim stopniu 45 godzin (5 ECTS) z przedmiotów: metodologia nauk przyrodniczych, bioetyka, prawo własności przemysłowej.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów – określone zostały zasady rekrutacji na kierunku, zarówno dla pierwszego jak i drugiego stopnia (Uchwała Senatu Nr 196/2018/2019 z dnia 25 czerwca 2019 roku). Zasady są publikowane na stronie internetowej UWK http://www.rekrutacja.ukw.edu.pl/w_zakladce_Kandydat_na_stronie_kierunku. Program studiów na kierunku ochrona środowiska jest monitorowany i był doskonalony oraz ulegał modyfikacjom w związku z potrzebami wyrażanymi przez studentów, a także w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Pod uwagę brane były przede wszystkim sugestie studentów i absolwentów dotyczące wprowadzenia (przywrócenia) praktyk zawodowych, które zostały wprowadzone do programu studiów na drugim stopniu studiów od roku akademickiego 2022/2023. Na tym poziomie studiów wprowadzono także zajęcia z zakresu specjalistycznego języka obcego. Interesariusz zewnętrzny wchodzi w skład Rady kierunku ochrona środowiska, której to kompetencję dotyczą m.in. monitorowania programu studiów. System monitorowania uwzględnia ocenę programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, m.in. poprzez dialog z przedstawicielami pracowników administracji państwowej – Regionalnej Dyrekcji Ochrony

Środowiska w Bydgoszczy, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz pracownikami parków narodowych i krajobrazowych, na obszarze których realizowane są zajęcia terenowe (Wielkopolski Park Narodowy, Zaborski Park Krajobrazowy). Ponadto w czasie tworzenia studiów drugiego stopnia na kierunku ochrona środowiska prowadzone były rozmowy z Interesariuszem zewnętrznym – pracownikiem Wydziału gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Bydgoszcz.

Monitorowanie programu studiów uwzględnia również efekty uczenia się, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów. Dla studiów pierwszego stopnia obowiązuje program studiów ustalony Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 108/2018/2019 z dnia 14 maja 2019 roku w związku z koniecznością przypisania efektów uczenia się do Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla studiów drugiego stopnia obowiązuje program ustalony Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 42/2019/2020 z dnia 9 czerwca 2020 roku.

Pewne uchybienia kontroli jakości programu studiów związane są z monitorowaniem systemu ECTS – obecne programy studiów, nie mają precyzyjnie, czytelnie sformułowanych zasad jednoznaczności przypisania liczby punktów ECTS za nakład pracy studenta włożony w realizację zajęć organizowanych przez uczelnię oraz pracę indywidualną niezbędną do osiągnięcia efektów uczenia się, szczególnie wyrażony w liczbie godzin konsultacji (np. sylabus przedmiotu 1200-OS11GIG-SP Geologia i Geomorfologia, przewiduje 100 godzin pracy studenta (5 ECTS, tj. 1 ECTS=25 godz.), ale 25 godzin to konsultacje; sylabus przedmiotu 1200-OS2RP-NP Roślinność Polski (7 ECTS, w procesie kształcenia przewiduje się 18 godzin konsultacji). Rekomenduje się, wprowadzenie do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia procedury corocznej weryfikacji merytorycznego uzasadnienia proporcji godzin konsultacji w stosunku do realizacji efektów uczenia się.

Monitorowane są systematycznie treści kształcenia, a wnioski z oceny stanowią podstawę modyfikacji treści w ramach przedmiotów, m.in. modyfikacji podlegały treści kształcenia nastawione na nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych, co wynikało z rozbudowy zaplecza laboratoryjnego, czy wprowadzania elementów zajęć poza Uniwersytetem również w modułach innych niż zajęcia terenowe, np. realizacja zajęć praktycznych w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w ramach modułu Zanieczyszczenia i ochrona atmosfery. Na wydziale określona została procedura monitorowania założonych efektów kształcenia. Odpowiada za ten proces koordynator modułu kształcenia który składa raport z realizacji założonych efektów kształcenia Radzie Programowej kierunku studiów (Załącznik nr 2 do zasad dokumentacji i weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Nauk Przyrodniczych UKW). W ostatnich latach raporty takie nie były składane, co jest równoznaczne z tym, że zrealizowano wszystkie efekty uczenia się (§4, p.1. Zasad dokumentacji i weryfikacji realizacji efektów kształcenia na Wydziale Nauk Przyrodniczych UKW). Od roku akademickiego 2020/2021 zgodnie z Zarządzeniem Nr 41/2020/2021 Rektora UKW rada kierunku przygotowuje sprawozdanie dotyczące realizacji programu kształcenia w terminie do 30 października każdego roku i przedkłada je zastępcy kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej ds. kształcenia. Sprawozdania dotyczące funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w podstawowych jednostkach organizacyjnych przygotowywane są przez zastępców kierowników ds. kształcenia i przedkładane dyrektorowi kolegium do 30 listopada każdego roku.

W roku akademickim 2019/2020 przeprowadzono ocenę programu studiów pod względem możliwości przeprowadzenia zajęć i realizacji efektów uczenia się (głównie zajęć o charakterze praktycznym) w trybie kształcenia zdalnego. W pierwszym okresie pandemii (semestr letni 2019/2020) wykorzystano tryb hybrydowy – dla każdego zajęć nauczyciele akademicki określili liczbę godzin możliwą do realizacji

w formie zdalnej, a część godzin zaplanowano do realizacji stacjonarnej w okresie od 17 czerwca 2020 r. zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami nauczycieli (zajęcia prowadzone były w reżimie sanitarnym zgodnie z wytycznymi władz rektorskich). W przypadku zajęć praktycznych, nauczyciele akademicki określili liczbę godzin możliwą do realizacji zdalnej, np. przygotowywanie teoretyczne, planowanie eksperymentów) oraz zakres godzinowy wymagający bezwzględnie dostępu do laboratoriów. W latach kolejnych, w poszczególnych okresach pandemii, dostosowywano kształcenie do Zarządzeń Rektora. Wnioski z możliwości kształcenia w trybie *on-line* znajdują także odzwierciedlenie w wprowadzeniu do oferty kształcenia zajęć w trybie *e-learningu*: filozofia z etyką, socjologia, ochrona własności intelektualnych, metodologia nauk przyrodniczych, bioetyka, prawo własności przemysłowej.

Rok 2017/2018 był ostatnim rokiem realizacji praktyk zawodowych na kierunku ochrona środowiska. W aspekcie formalnym wyznaczony jest opiekun praktyk, sporządzana jest opinia z przebiegu praktyki zawodowej studenta wraz z oceną opisową oraz ustalony jest ramowy program praktyki (przy czym sylabus przedmiotu opisany jest efektami uczenia się, a załączony formularz opinii z przebiegu praktyki oraz ramowy program odnoszą się do efektów kształcenia). Rekomenduje się skorygowanie formularzy.

Monitorowanie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów ma charakter ciągły i odbywa się także poprzez system ankiet studenckich (zasady określa Zarządzenie Nr 46/2019/2020 Rektora UKW z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia), poprzez śledzenie losów zawodowych absolwentów (monitoring karier zawodowych prowadzone przez Biuro Karier UKW), system hospitacji zajęć (zasady określają Zarządzenie Nr 33/2020/2021 Rektora UKW z dnia 17 grudnia 2020 r. i Regulamin hospitacji zajęć dydaktycznych zatwierdzony przez Zastępcę ds. Kształcenia oraz Dyrektora Kolegium III) oraz zasady dyplomowania. Kolegium III przeprowadza po każdym semestrze ankiety ewaluacyjne, drogą elektroniczną, dotyczące tygodniowego planu zajęć, liczebności grup, warunków odbywania zajęć, wyposażenia sal dydaktycznych, zabezpieczenia procesu kształcenia w zakresie dostępności zbiorów bibliotecznych i obsługi studentów przez Dziekanat oraz ankiety ewaluacyjne realizacji poszczególnych zajęć. Ankiety studenckie dotyczą wszystkich zajęć, są anonimowe i wypełniane przez studentów po zakończeniu zajęć. W ankietach, w skali od 1 do 5 studenci oceniają takie elementy procesu kształcenia, jak m.in. sprecyzowanie wymagań i metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (przedstawienie programu przedmiotu), dostępność na konsultacjach, punktualność zgodność zajęć z planem, przygotowanie nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć, czy obiektywność ocen wystawianych przez prowadzącego pozostających w zgodzie z podanymi kryteriami). Wyniki ankiet są publikowane systematycznie na stronie internetowej Kolegium.

W uczelni wprowadzona jest możliwość śledzenia karier zawodowych absolwentów, którym zadaniem zajmuje się Biuro Karier, przy czym w ostatnich 4 latach w monitorowaniu losów absolwentów brało udział: 8 absolwentów – po roku od ukończenia kierunku ochrona środowiska pierwszego stopnia oraz 4 absolwentów – po trzech latach od ukończenia kierunku ochrona środowiska pierwszego stopnia. Pierwsi absolwenci kierunku ochrona środowiska drugiego stopnia ukończyli studia w roku 2022 i tym samym nie podlegali jeszcze powyższemu badaniu. Informacje zostają zebrane przez Radę Kierunku, która po ich analizie może zgłaszać potrzeby zmiany w programach studiów Prodziekanowi ds. Kształcenia. Uwagi absolwentów dotyczące przywrócenia praktyk zawodowych zostały uwzględnione i w programie studiów drugiego stopnia wprowadzono praktykę zawodową.

Ocena jakości prowadzonych zajęć w formie hospitacji dokonywana jest na podstawie Zarządzenia Nr 33/2020/2021 Rektora UKW z dnia 17 grudnia 2020 r oraz wytyczne Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia. Na Wydziale Nauk Biologicznych UKW stosowany jest Regulamin hospitacji zajęć dydaktycznych zatwierdzony przez Zastępcę ds. Kształcenia oraz Dyrektora Kolegium III. Lista zajęć przewidzianych do hospitacji na bieżący rok akademicki podawana jest do wiadomości pracowników przez Zastępcę ds. Kształcenia nie później niż do końca listopada danego roku akademickiego.

Proces dyplomowania regulowany jest przez Wydziałowe zasady dyplomowania przygotowane na podstawie obowiązujących zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych. Dokument określa szczegółowe wymagania dotyczące realizacji prac dyplomowych oraz postępowania przy egzaminach dyplomowych. Na wydziale funkcjonuje przejrzysta procedura w tym zakresie, dotyczy, np. zgłaszania tematu pracy dyplomowej do Rady Kierunku przez opiekuna pracy dyplomowej lub bezpośrednio przez studenta po uzyskaniu akceptacji opiekuna. Tematy wszystkich prac dyplomowych są weryfikowane przez Radę Kierunku. Samodzielność przygotowywania prac dyplomowych weryfikowana jest w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym, a praca jest archiwizowana w systemie APD.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte i jasno określone procedury. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku – można przyjąć, że organem zewnętrznym jest tutaj Kolegium III, składające się z kadry także innych Wydziałów, np. Wydziału Nauk Geograficznych, Wydziału Mechatroniki, Wydziału Fizyki. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ocenę zewnętrzną jakości kształcenia przeprowadza Polska Komisja Akredytacyjna, której wynik podaje się do publicznej wiadomości

Komisja oceniająca jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów zauważa, że w procesie oceny jakości kształcenia nie prowadzi się analizy rozkładu ocen uzyskiwanych przez studentów z zaliczeń końcowych i egzaminów, która stanowi jeden z elementów monitorowania spójności kryteriów oceniania, jak również, że Wydział nie prowadzi oceny postępów i niepowodzeń studentów w osiąganiu efektów uczenia. Rekomenduje się wprowadzenie odpowiedniej procedury umożliwiającej taką analizę, która mogłaby być dodatkowym narzędziem do podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Działania projakościowe dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku studiów realizowane są na podstawie formalnie przyjętych zasad (Zarządzeń, Regulaminów, innych dokumentów), podziału

kompetencji pomiędzy podmioty biorące udział w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, zarówno na poziomie uczelni, jak i wydziału. System Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy opiera się na równoległym funkcjonowaniu podstawowych jednostek organizacyjnych, odpowiadających za rozwój dyscyplin, do których przyporządkowane są kierunki studiów oraz jednostek organizujących proces kształcenia. Monitorowanie jakości kształcenia ma charakter kompleksowy i dotyczy niemal wszystkich elementów składających się na standard jakości kształcenia. Zasady projektowania, zatwierdzania i modyfikacji programu studiów zostały formalnie przyjęte i są konsekwentnie stosowane. Oceny programu studiów i treści nauczania dokonywane są z udziałem interesariuszy wewnętrznych (kadra, studenci) oraz interesariuszy zewnętrznych i absolwentów kierunku, co skutkuje ustawicznym doskonaleniem jakości kształcenia. Monitorowane są systematycznie treści kształcenia, a wnioski z oceny stanowią podstawę modyfikacji treści w ramach przedmiotów. Monitorowanie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów ma charakter ciągły i odbywa się także poprzez system ankiet studenckich, śledzenie losów zawodowych absolwentów, system hospitacji zajęć i zasady dyplomowania. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie wewnętrznej i zewnętrznej, a jej wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak